

Revista “EXPRESIA IDEII”

Anul III.Nr.1.

Ianuarie - Februarie 2015

ISSN- 2286-1793

ISSN-L-2286-1793

EXPRESIA IDEII

Revistã de educaţie , culturã şi civilizaţie fondatã în anul 2013

Anul III.Nr.1.Ianuarie - Februarie 2015. Ediţie omagialã dedicatã aniversãrii poetului Mihai Eminescu şi Zilei Culturii Naţionale (15 ianuarie)

REDACŢIA REVISTEI

Redactor Şef:

Mariana Bendou

Machetare / Tehnoredactare:

Mariana Bendou

Coperta: Mariana Bendou

Secretar de redacţie:

Alexandra Elena Puşcaşu

Redactor:

Luana Beatrice Marina Stupu

Colaborator: Daniel Cruştin

Adresa Redacţiei:

Bulevardul Republicii, bloc 39,

apartament16, etaj 1, Scara 1,

Oneşti, judeţul Bacău, România.

Telefon: 0771413367

expresiaideii@yahoo.com

CUPRINS:

-Câteva consideraţii despre Eminescu… p2
-Umbra lui Eminescu p2
-Prin Luceafăr botezu-i rămâne p3
-De ziua sfântă a Luceafărului (colaj poetic) p3
-Gânduri pentru Eminescu p5
-Iluzie p6
-În cinstea lui Eminescu p6
-O întâlnire misterioasă p6
-Din lumea mărgelelor de sticlă… p8
-Scrisoare lui Mihai Eminescu p10
-La aniversară p11
-Închinare p11
-Receptarea poeziilor şi basmelor lui Mihai Eminescu p12
-Natură şi sentiment în poezia „Când Crivăţul…’’ p15
-Ca o întrupare, Creangă şi Eminescu la „Junimea” p18
-Învăţând despre Mihai Eminescu la vârsta şcolară mică p20
-Eminescu-poetul şi publicistul. Interferenţe p22
-Influenţe byroniene în cultura română p27
-Ziua Culturii Naţionale p28
-Rolul activităţilor extracurriculare în transmiterea… p29
-Ţară "bătrână" căutam tineri p32
-Ales întru Iubire p32
-Iubire pulsatorie p32
-Suflete pereche p33
-Festivalul Internaţional “Călător…” p33
-Recunoştinţă Domnului Eminescu p34
-Publicaţii lansate la Festivalul Internaţional “Călător …” p37

Revista apare publicatã sub egida Asociaţiei „Clubul EXPRESIA IDEII”, Oneşti, România.Toate drepturile îi sunt rezervate. În numele libertăţii de exprimare, autorii răspund direct de conţinutul materialelor publicate. Materialele primite la redacţie dar nepublicate nu se mai returnează.

Asociaţia Clubul „EXPRESIA IDEII”, Oneşti, România. Telefon: (00) 771413367, e-mail: expresiaideii@yahoo. com , www.facebook.com/expresiaideii. Înscrisã în Registrul Asociaţiilor şi Fundaţiilor cu nr. 0512181, CIF 31550535.

ISSN- 2286-1793 **ISSN-L-2286-1793**

Câteva consideraţii despre Eminescu-comoară a sufletului românesc

Anul acesta pe data de 15 ianuarie 2015 se-mplinesc 165 de ani de la naşterea poetului, prozatorului, gazetarului, dramaturgului, gânditorului român - Mihai Eminescu. Întreaga sa operă scoate în evidenţă, în mod strălucit, sufletul şi spiritualitatea poporului român, tăria inimii, superioritatea minţii şi trăirile sale. Ne vorbeşte despre eternitatea iubirii, despre sacralitatea vieţii, despre problemele lumii şi civilizaţiei, despre moarte, folclor, natură, etc. Fantezia, imaginaţia sa creatoare, deosebit de bogată, a făcut posibilă apariţia unei superioare viziuni cosmice asupra omului. Pe drept cuvânt a fost etichetat ca Luceafărul care a luminat pământul strămoşesc, care prin geniul său creator ne-a ridicat deasupra valurilor, peste marginile timpului. De aceea Eminescu aparţine nu numai poporului român ci şi întregii lumi, fiind considerat şi un mare poet universal. Tudor Vianu în „Caiete critice" scria: „Mintea lui Eminescu lucrează cu ideea originilor lumii, a infinitului, a creaţiei, adică cu cele mai înalte concepte făurite de raţiunea omului. Printre acestea, ideea eternităţii stăpâneşte mintea sa într-asemenea măsură, încât una din atitudinile cele mai obişnuite ale poeziei sale este considerarea lucrurilor în perspectiva eternităţii"…Savantul N. Iorga scria despre Mihai Eminescu: „N-a fost om care să cunoască mai bine viaţa românească din toate provinciile şi scrisul românesc din toate timpurile". Eminescu, „omul deplin al culturii române"(C. Noica), a dat dulceaţă graiului românesc, aleasă frumuseţe şi strălucire limbii române, miracol al culturii româneşti, poate fi pus alături de cei mai mari poeţi din literatura universală, dând poeziei dimensiuni mari în spaţiu şi în timp, pătrunzând până în tainele sufletului uman. Cu certitudine poporul român se mândreşte cu Mihai Eminescu, poetul „nepereche", „românul absolut", cu artistul care a redat şi dat strălucire, ca nimeni altul până acum, sufletului, năzuinţelor şi frumuseţea spirituală a românilor.

(Ionel MARIN, Focșani, România)

Umbra lui Eminescu

Trecut-au anii…
Prin lanuri de generaţii
Luceafărul,
În lumina dragostei
Poartă ecoul nostru.

Petecul de lumină
Din paradisul cuvintelor,
Tainic ne surâde…

Poetul nu a murit!
Îl simt aproape,
În poeme, în doine, în cântece…

Eminescu cu aripi făr` de apus
În clipe de răgaz trece
Ca o flacără arzând, prin
Herghelii de vise şi gânduri.

Îmbrăcat în haina Poeziei
A spart povara răului,
Ascuns în firea zilelor…
Prin toate treptele vieţii,
Visele neamului… le-a luminat.

Acoperit de nouri albi, Poetul,
Curge şuvoi sub cerul din noi,
Luminând Neînceputul…
Vioară nestinsă, Eminescu,
Deschide mereu petalele graiului
Ca să renască, România şi
Frumuseţea armoniei eterne.

(Ionel MARIN, Focșani, România)

Prin Luceafăr botezu-i rămâne

Cu el muza e-n miezul de viaţă...
Prin el verbul sclipeşte-n speranţe...
Şoapta lui a rămas rezonanţă...
Harul lui este-n veacuri povaţă...
Prin Luceafăr botezu-i rămâne;
Cu preziceri spre azi şi spre mâine...
Eminescu e limba română…
El ne poartă-n vocaţia plină
Cu mercuriu tratat fără milă...
A plecat spre chemarea-i umilă...
Azi cuvântu-i stelar se revarsă…
Veronica-i eternă mireasă.

(Petru Hasnaș, Chișinău, Rep.Moldova)

DE ZIUA SFÂNTĂ A LUCEAFĂRULUI

(grupaj de versuri aparținând poetului
Marin Moscu, Adjud, România)

Grai de zeu

La restaurantul Uniunii Scriitorilor
Stau faţă-n faţă cu Nichita Stănescu,
Vinul roşu dă de-a dura ţăruşii
socialismului,
În ochii lui albaştri îl văd pe Eminescu.

L-am visat pe Mişu, îmi spune râzând,
L-am împins cu trupul la marginea
somnului,
Ţara dansa ţinându-ne de mână
Înainte de-a intra în inima Domnului.

Am intrat, am răsucit razele Luceafărului,
Timpu-l mirosea în existenţă prezent,
Geniile adunau de la noi epitete alese!
Iadeşul minunii mă face prudent.

Dar ţara, maestre Stănescu, dar ţara
Cum o văd ochii aceştia albaştri?
Ţara este mama eternă, este mama
Ce naşte muritori dar naşte şi aştri.

Eminescu e înger, e stea plutitoare,
E viaţa ce ne-mbie şi-n restaurant
Unde se scriu poemele iubirii
Prin care curg licori şi sânge adevărat.

Ascult toate acestea din graiul unui zeu,
Zeul Nichita Stănescu. Acum? Acum
odihneşte
Pe floarea limbii române sădită
De Eminescu pe-o stea care creşte!

Eminescu

Simt genunchii grei în univers,
Ochii au podoabe de cristale,
Pe pământ însămânţez cuvinte
Lipite pe-a statuilor petale.

Miroase noaptea a ţărână crudă,
Ziua abureşte-n Dumnezeu,
Simt genunchii grei de nemurire
Şi mă închid profund în crezul meu.

Până când voi răstigni în vene
Greierii uitaţi pe flori de sânge,
Până ce lapte cald din sân
Pe crucea mântuirilor va curge,

Până atunci voi scruta universul
Cu ochii răsăriţi din noi izvoare,
Pe-o rază de Luceafăr poezia
O voi purta în univers nemuritoare!

Eminescu

Mi se pare că vorbeşti
Într-o sferă deschisă,
Că-n inimă porţi
Ţara duios de aprinsă.

Doar răsuflarea-ţi rece
Ştiu c-o porţi în gol
Cum umblă zburătoarea
Fără pene-n stol.

Eşti atârnat de stele
Prin limba Ta de vis

Şi când vorbeşti cu Domnul
Devii de neatins!

La Hliboca

La Hliboca, la Hliboca
N-are linişte Poetul,
I se fură chiar şi capul,
I se devastează pieptul.

Hoţii, hoţii vin să fure
Părţi cu parte din statuie,
Niciodată n-or să ştie
Că îşi bat în suflet cuie.

Geniul Lui şi românimea
Arde veşnic în dreptate,
Ne-a-nvăţat cu limba-i sfântă
Să-i zidim inima-n carte.

Ştiu hoţii ce este slova,
Omenia, geniul, zarea
Pe unde-a umblat Poetul
Luminând în vers cărarea?

Ştiu ei că-n a noastre inimi
S-a zidit chiar nemurirea?
Ei, nimicnicia vieţii
Vor urma poteci aiurea.

N-or să aibă un Luceafăr,
Ce va străluci în cer,
La Hliboca, la Hliboca
Capete de înger pier!

La Steaua

La Steaua care astăzi nu-I
A răsărit minunea
Pe Crucifixul graiului
Ţinând în braţe lumea.

Şi a plecat călătorind
Frumos spre alte stele
Lăsând un cer bătătorit
În grai cu mii de perle.

A mai lăsat Luceafăr blând
Pe-ntindere de ape,
De raza i-o purtăm în gând
Şi sufletul aproape.

Nu-i an, nu-i zi din viaţa mea
Să nu-l văd în virtute,
E un Luceafăr, e o Stea
Cu veşnicii pe frunte.

Izvorul limbii ne-a lăsat
În unduiri de slavă,
Ca moştenire de bărbat
Cânt lira lui suavă.

Plecarea poetului

Drumul se desprinde de picioarele lui,
Foarfeca nopţii taie privirea,
Câinele pământului orbecăie
La plecarea poetului aiurea.

Trage după dânsul candela iubirii -
Univers de piatră şlefuit
De-o rimă ce deschide vămile
Crucii ce în limbă a albit.

Drumul segmentează peştera ascunsă,
Foarfeca nopţii ciufuleşte pene de îngeri,
Într-un pumn de sare se sculptează visul
În care prin lacrimi tu sângeri.

Pleacă Eminescu şi trage lumina
În căuşul ochiului său,
Munţii întorc roata de glorii,
În pârghia foarfecului doarme Dumnezeu!

GÂNDURI PENTRU EMINESCU

(grupaj de versuri semnate Elena Glodean, Câmpina, România)

Gânduri pentru Eminescu

Gândind că Universul
e tot ce ne desparte,
Mi-adun toată visarea
pe-o margine de carte.
Mă-aplec peste cuvinte
aproape, mai aproape
Și mă-mpreun ca luna
cu luciul unei ape.
Ca un ecou mă-mprăştii
tremurătoare-n unde
Când din înalt de ceruri
Luceafăru-mi răspunde.

În umbra unei lacrimi

Sub teiul tău,
pământul cântă patimi
și-n piatra
nelucratelor statui
se simt vibraţii-n
umbra unei lacrimi
ce-ar vrea să spună, încă :
-*O, rămâi*!

Luceafăr pentru nemurire

Nu se întâmplă pentru-ntâia oară
Când cornul Lunii sună-n Ipotești;
E ceasul când Luceafărul coboară
Să lumineze cerul din ferești.

E ceasul când, în mână cu o pană,
Un tânar sta cu Dumnezeu la cină.
El har primea-n cuvânt să-i fie hrană
În trecerea lui scurtă spre lumină.

Un boț de lut cu sufletu-n credință
Râvnind un zbor rebel de albatros
S-a dăruit în tot cu prisosință,
Dar crucea i-a fost grea, drumul spinos.

Ca magma mută-i clocotea iubirea,
Dorințele-trăiri incendiare;
Pentr-adevăr-tunet i-a fost rostirea,
Jugul dreptății-tristă resemnare.

Iubind în taină rătăci în lume
Prin codri odihnind lângă izvoare,
Sau pe sub plopi fără de soț și nume,
Ori pe sub tei, când da lumina-n floare.

Cu veșnicia făcu legământ
Prin versul său și ca într-o psaltire
Lăsă o-ʻntregă zestre în cuvânt
Și un Luceafăr pentru nemurire.

Sub teiul tău

Sub teiul tău, în primăvară,
când zorii-ncep să își răsfire
cu o astrală sârguință
tot spectrul de lumini solare,
târându-și umbrele prin iarbă,
vin mânjii zilei și-nsetați
din cupa florilor beau rouă
cu gust de tainică „**Dorinţă**".

Sub teiul tău, în miez de vară,
purtând povara dorului,
înmiresmați aburi de „ **Doină**"
umplu pădurile de fagi
și pân' spre seară-n cânt șoptit,
spre-a nu trezi în crânguri cucii,
doinesc „ușure" dintr-un nai
tristă „**Povestea codrului**".

Când bruma toamnei lin coboară
ca o plutire de egretă
și creionează un contur
de „**Vultur**"exilat pe-o stea,
un râu săltând din piatră-n piatră
tot caută „**O floare albastră**"
și… un Luceafăr să îi spună:
răsai, „**Răsai asupra mea**".

Sub teiul tău, iarna toți fulgii
C-„**Un farmec trist și nențeles**"

cad în genunchi, dar cel mai des
ca frunzele, cu fața-n jos
și-ți strâng la piept pașii pierduți
„**Pe lângã plopii fãrã soț**";
apoi, ca-n fiecare an,
tăcuți ne-nvață cum se moare
demn, în tăcere și frumos.

Iluzie-Eminescu

Acum, douã-trei zile,
Gândul meu plecase...
Unde?
Nici mãcar nu știu
Sã îmi rãspund!

Am vãzut un om…
Prea multe detalii
Nu erau de lãmurit.
Avea fața acoperitã
De amintiri
Și era îmbrãcat
Cu suspine..!

Mi-a rãmas întipãrit
În minte
Sub forma unui
Lung
Șir de întrebări:
A fost doar o pãrere ?
A fost un simplu cãlător?
Cine sã știe?...

Mi-ar putea rãspunde
Numai El.

(Luana Beatrice Marina Stupu, Onești, România-12 ani)

O întâlnire misterioasă

Vreau să va povestesc o întâmplare care s-a petrecut acum câtva timp. Eram cu un prieten bun pe nume Călin, nu "file din poveste" dar, pot să zic că la fel de frumos ca cel din poezie. Am stabilit să ne întâlnim şi să mergem împreună la locul numit "Cafeneaua poeţilor". Ne văzurăm. După ce ne-am strâns mâna bucuroşi de revedere am pornit spre acel loc. Afară era seară şi parcă stelele şopteau că ne-ar putea aştepta o noapte interesantă. Felinarele de pe marginea drumului ne deschideau calea printre troienele proaspete. Ne învoisem să mergem la un "pahar de vin cald" şi să povestim acolo ce a mai făcut fiecare dintre noi şi ce planuri de viitor aveam. În sfârşit, am ajuns

În cinstea lui Eminescu

Îți întind o mânã în vãzduhul rece
Și mã pierd prin spațiul, timpul, care trece
Deși ești departe, dorul mã atinge
Flacãra speranței frigul nu mi-o stinge

Iatã-o nouã lume care ne coboarã
Știe cine știe lumea sã aparã...
Când de peste stele, parcã-un chip zâmbește
Așteptând doar pace, sperã bãtrânește

Stau rãpit de gânduri, de treburi în grabã
De trãirea scundã, aparentã, vina
Pasc singuratatea lumii la grãmadã
Dreg și cos în minte neștiuta ranã

Îți întind o mânã ca de cãutare
Sunt eu oare-aici, ești acolo oare?
Cãtre om și zare, cãtre infinit
Și nu cred în oameni, altfel ce-am iubit?

Tu privești de-acolo jocul repetat
Ai stat în afarã, dar l-ai și jucat
Chiar și versul asta, tot ce-am scris acum
E o hainã scurtã pentru ce-i pe drum...
(nimeni nu câștigã, câștigã doar timpul
de ce batem câmpii, evitând Olimpul?)

Iat-o nouã lume, care nu-i de vis;
Nu știu ce ne-așteaptã, deși s-a mai zis,
Intrã toata lumea, pleacã cine poate
Pe ușã din fațã sau pe cea din spate.
Eu vãd doar o ușã, cea de dinãuntru,
Dacã ți-e deschisã, intrã înãuntru;
Lasã loc de mâine și de-ntotdeauna
Îți întind o mânã, mâna ta, totuna!

(Daniel Cruștin, Onești, România)

la locul cu pricina şi ne-am aşezat la o masă în apropierea unei biblioteci cu rafturi pline de cărţi. Acest lucru reprezenta o încântare şi a trezit o curiozitate copilărească în amândoi. Am început să răsfoim bucuroşi cărţi cu diverse titluri printre care “Divina Comedie” a lui Dante, “Craii de Curtea Veche” de Mateiu Caragiale, “Gargantua şi Pantagruel” de François Rabelais şi multe altele. Aproape fără să ne dăm seama, în dreapta noastră la o masă se aşezã un bărbat de staturã medie ce avea un palton negru-verzui, aşa cum numai în filmele vechi mai puteai vedea. Acest bărbat avea o faţă rotundă cu ochi mari şi negri, timizi la privire, dar extrem de strălucitori pe care nu puteai să nu-i remarci. A cerut ca şi noi o cană de vin cald cu scorţişoară şi a întrebat politicos pe fata care ne servea la masă dacă se fumează. Aceasta i-a răspuns, la fel de politicos, că nu se fumează. Un zâmbet înţelegător veni în replică de pe faţă bărbatului. Avea o manieră de a vorbi corectă, fluentă, lină , de o muzicalitate fermecătoare. Avea o linişte, o armonie şi o pace în glas încât, mă gândeam în sinea mea, nici nu ar mai fi trebuit să vorbească. În spatele nostru, doi băieţi şi o fată sporovăiau şi chicoteau pe seama noului venit. Pe semne că băieţii voiau să o impresioneze pe fată prin prezenţa lor de spirit, după părea mea, un pic cam exagerată. Viciul meu, ţigara, batã-o vina, m-a făcut să mă scuz în faţa lui Călin ca să ies pentru câteva minute afară. Aici, străinul misterios şedea la o masă îmbrăcată în zăpadă, căci precum v-am spus, eram în plină iarnă. Stătea şi fuma o ţigară. “Pavel Neacşu”, m-am recomandat, întinzându-i mâna. A tresărit surâzător, întinzându-mi la rându-i mâna lui. “Mihai, Eminescu Mihai” , aşa s-a prezentat. “Sunteţi artist?”l-am întrebat. El nu mi-a răspuns, dar din nou a zâmbit intimidat, de parcă primise un compliment nedemn de persoana lui, în schimb m-a întrebat unde poate să mănânce în oraş ceva cald şi ieftin. Astfel, acea impresie de om care venea de departe şi mergea departe, se confirmase în mintea mea. I-am recomandat câteva locuri unde se servea mâncare caldă şi ieftină şi i-am indicat de asemenea unde le putea găsi, nefiind foarte departe de locul în care ne aflam. Nu pot să vã exprim privirea de mulţumire din ochii săi. Părea totuşi măcinat de ceva. Părea tânăr… şi totuşi mai bătrân ca timpul însuşi. Afară bătea un vânt care în suflarea lui rece, ne îngheţa prezenţa; parcã pentru totdeauna, astfel imortalizând-o. Dintr-o dată, mi-a venit un gând care nu se putea împăca cu el însuşi. Mă gândeam că deşi totul era modern în jurul nostru, prin tehnologia şi progresele ştiinţifice care-şi urmau cuceririle lor neîncetat asupra vieţii cotidiene, care erau dealtfel şi benefice, prin acea superficialitate comodă care se interpunea între oameni, totuși, nu rezolvaseră încă problemele umane ce mai dăinuiau în inimile, crezurile dar şi în viaţa materială de zi cu zi. Ca şi cum, dacă ar fi existat vreodată un adevăr imuabil, modernitatea nu a uşurat reieşirea lui la suprafaţă ci, prin condensarea informaţiilor şi a înlocuirii parţiale a omului cu maşina, a lăsat o breşă prea subţire pentru scoaterea din "ascunderea uitării" a acelui adevăr, ceea ce e mai "divin” în esenţa sa, în fiinţa umană. La antipodul acestui gând, acel străin, care se numea Eminescu, îmi dădea impresia unei siguranţe de sine împletită cu o melancolie resemnată ce îmi amintea de prinţii şi nobilii de altă dată. Un om! în adevăratul sens al cuvântului, a cărui prezenţă luminoasă parcă vorbea de la sine şi în faţa căruia nu puteai să stai decât ca un umil admirator al unui adevăr simplu, ca în faţa unei profeţii, a unui geniu firesc “în care” te puteai “scălda” cu recunoştinţă şi trezvie. Acest lucru m-a împins să îl mai întreb un singur lucru: ”Dumneavoastră aţi scris acele poezii frumoase, nemuritoare, acele basme cu feţi frumoşi şi cu fecioare, cu vis de dincolo de lume, cu luceferi şi cu iubiri neîmplinite, frumos văruite în versuri dăltuite în minţi şi

în inimi în timp peste timp…? "Dar staţi, nuuu, nu l-am întrebat asta. A fost teama de a nu-l reţine din drumul său vechi şi nou, lung ca cel al unei stele de pe cer, coborâte pentru câteva zile la noi pe Pământ… Emoţia a fost cea care m-a oprit să-l mai întreb ceva. El însă mi-a vorbit în timp ce dădea să plece, mulţumindu-mi din nou pentru ajutorul aproape neînsemnat pe care i-l dădusem. Ne spusese la despărţire, atât mie cât şi lui Călin, vechiului meu prieten: "Să vă fie inima uşoară!" Pe când noi, am mai rămas să vorbim de planurile noastre, de întâmplări şi amintiri şi să sorbim din ce mai rămăsese din paharul cu vin. Apoi ne-am despărţit şi noi, bucuroşi de întâlnirea avută şi de seara deosebită . Ne-am urat "Toate cele bune" şi … "Să avem inima uşoară!"

(Daniel Cruștin, Onești, România)

Din lumea mărgelelor de sticlă sau Din versurile eminesciene din manuscrise
(Profesor Gâdioi-Călinescu Raluca-Cătălina, Oneşti, România**)**

Lectura poeziilor lui Eminescu este cea mai plăcută călătorie pe care orice muritor o face pentru a afla de ce Mihai Eminescu este supranumit „Luceafărul poeziei româneşti". Citind şi recitind poeziile inedite adunate de criticul şi istoricul literar Petru Creţia în numărul 24 al revistei „*Manuscriptum*" ajungem să înţelegem altfel cuvântul viaţă. Viaţa unui om nu este altceva decât un labirint de tuneluri. Forma, culoarea, lungimea şi, mai ales înălţimea tunelului este dată de vârsta fiecăruia dintre noi. Copilul care călătoreşte prin tunelul său încearcă să facă din cuvintele poveştilor spuse la gura sobei mijloace sigure de transport. În tunelul său nu există indicatoare ci doar o singură lumină şi, doar , la celălălt capăt. Odată ajuns la lumină, copilul se transformă în adolescent şi din nou totul se face întuneric în jurul său, este atras de lumină într-un alt tunel în care cuvintele poveştilor sunt înlocuite de mii şi mii de mărgele de sticlă. Îşi doreşte acum, ca tunelul său să fie cel mai frumos şi pentru asta are nevoie de originalitate, imaginaţie şi talent. Este tunelul viselor sale şi dacă în tunelul copilăriei îi este interzis să mai ajungă, ştie că accesul în acest tunel va fi posibil atât timp cât îşi va dori să rămână veşnic tânăr. Acum, lumina de la capătul tunelului are forma unei cărţi deschise. Este cartea trecutului, prezentului şi viitorului pe care strălucesc asemenea unor stele două cuvinte: Mihai Eminescu. În viaţa fiecăruia dintre noi există acest tunel iar regula este aceiaşi pentru toţi: accesul în tunelul mărgelelor de sticlă este dictat de vocea sufletului nostru aflat în veşnică zbatere în căutarea frumosului. Avantajul este indiscutabil: în funcţie de experienţa de viaţă a fiecărui călător printre stele, mărgelele de sticlă se pot reaşeza în noi şi noi forme. Trebuie doar să dai viaţă mărgelelor înşirate de Eminescu după modelul stelelor din marea galaxie a poeziilor sale. Cine spune că l-a citit pe Eminescu, se înşeală, căci este doar surzit de zgomotul mărgelelor de sticlă iar cine spune că nu-i place Eminescu, este, cu siguranţă, orbit de reflecţia mărgelelor de sticlă. Pentru cã Eminescu să rămână focul veşnic viu din sufletele noastre, trebuie să învăţăm să ne

jucăm cu mărgelele de sticlă ascunse în ţesătura versurilor sale. Cine spune că îl ştie pe Eminescu, nu poate fi călător prin stele, căci stelele nu sunt altceva decât versurile de mărgea ale marelui Eminescu, împrăştiate în tunelul vieţii pentru a lumina şi înălţa sufletele generaţiilor ce vin după noi, cei de azi. Dar ca să nu ne pierdem în tot acest labirint de tuneluri, avem nevoie de criticii şi istoricii literari. Doar ei, pot descifra, întocmai, tiparul mărgelelor de sticlă din versurile lui Eminescu. Şi dacă unii spun că s-au plictisit de versurile lui Eminescu e ca aminte să le aducem că poezia lui Eminescu mai are multe mărgele de sticlă pentru a reda noi şi noi forme. Cunoscute sau nu, populare sau mai puţin populare, publicate sau rămase în manuscris, mărgelele de sticlă din poeziile lui Eminescu pot fi mânuite astfel încât muzica sferelor să-i aducă mai aprope, tot mai aproape atât pe cei care visează cât şi pe cei care vor să înveţe să viseze. Putem citi poezia de azi şi, în aceaşi măsură, putem descoperi şi redescoperi farmecul lui Eminescu şi în versurile din manuscris, căutând corespondenţe între acestea:

La steaua, o stea în reci nemărginiri

La steaua care-a răsărit
O stea în reci nemărginiri
E-o cale-atât de lungă,
Au răsărit departe
Ca mii de ani i-au trebuit
Şi, tremurând, parcă s-a stins
Luminii să ne-ajungă.
Parc-a apus de moarte.

Poate de mult s-a stins în drum
Oricâtă vreme au trecut
În depărtări albastre,
De-atunci şi pân-acum,
Iar raza ei abia acum
Oricât viaţa s-a făcut
Luci vederii noastre.
Pustie, fără drum,

Icoana stelei ce-a murit
Oricâte zile-am risipit,
Încet pe cer se suie;
De n-au rămas pe sfert,
Era pe când nu s-a zărit,
O inimă care-a iubit
Azi o vedem, şi nu e.
Mai speră în deşert.

Tot astfel când al nostru dor
O inimă care-a iubit
Pieri în noapte-adâncă,
De-a pururi are glas
Lumina stinsului amor
Şi dacă toate au pierit
Ne urmăreşte încă.
Durerea i-au rămas.

Şi cum nimic nu stă pe loc,
Ci merg precum au mers,
O umbră-a stinsului noroc
Rămâne-n univers.

Citim versurile din poezia ,,La steaua" şi le căutăm ecoul în sufletul nostru, neputând să ne oprim de la o nouă şi iar de la o nouă lectură. Suntem hipnotizaţi de sunetul cuvintelor înşiruite pe versuri asemenea mărgelelor de sticlă pe aţă. Cum e posibil acest lucru ? Poate că geniul lui Eminescu este răspunsul sau poate că acest lucru este posibil datorită jocului mărgelelor de sticlă ce se ascund dincolo de versurile sale. Cu siguranţă că ceea ce vedem şi auzim în versurile sale, nu reprezintă decât o jumătate a întregului şi că cealaltă jumătate se ascunde în versurile inedite ce poartă parfum de manuscris. Dacă lectura în oglindă poate convinge orice cititor sceptic de faptul că versurile lui Eminescu nu trebuiesc citite, nu trebuiesc căutate în vreo carte sau în vreun

manuscris, căci ele sunt scrise în sufletul oricărui român, lectura simplă a unor versuri eminesciene mai puţin cunoscute ne încântă auzul cu sunetul cristalin al mărgelelor de sticlă, asemeni unor lacrimi de cer:

Şi era ploaie cu senin

Şi era ploaie cu senin
Senin cu ploaie,
Salcâmii ramurile şi le-nclin
Şi le îndoaie.

Acuma-au înflorit cu toţii
De primăvară
Și-un dulce miros răspândesc
În dalba sară.

Un mândru soare scânteind
Pe bolta-albastră
El bate ploaie şiroind
Pe-a ta fereastră.

Şi-n haină albă tu apari
Cu pasuri line
Şi numai ochii tăi cei mari
Privesc la mine.

Atât de dulce şi de plin,
Cu-aşa văpaie,
Ah, era ploaie cu senin
Senin cu ploaie.

(versuri tipărite în Revista
„*Manuscriptum*", nr. 24, 1994)

Călătoria printre stele nu se încheie însă decât în mod simbolic...

Scrisoare lui Mihai Eminescu

Prietenului meu geniu,MIHAI EMINESCU!
Te iubesc și te aștept !

M-auzi, tu, Eminescu cel Mihai
Eu surd nu te aud, dar te citesc
Și plâng poete, hai…te-ntoarce, hai
Că-n nebunia ta nu-nnebunesc.

Mă simt ciudat ca omul cel luceafăr
Și întristat, "Sărmanul Dionis"
M-a tot rugat, în crâșmă să te apăr
Ce faci Mihai, demult nu ne-ai mai scris.

Și despre Veronica să-mi dai veste
Și scrie-i și lui Creangă, m-a-ntrebat
Cum ești Mihai, și dacă bine-ți este
Ce să le spun, să-mi scrii neapărat.

Nu pot să mint când ei vorbesc de tine
Le-am spus că-ți este rău, c-ai fi bolnav
Dar ei tot vin, te caută la mine
Și mă întreabă dacă este grav.

Eu pot să-i amăgesc un secol două
O clipă, sau mai mult de o uitare
Dar uită-te și tu, Mihai cum plouă
Și-s obosiți de-atâta așteptare.

Și-apoi, prietene drag, cum să îți spun,
M-apucă și pe mine o-ntristare
Că spune lumea c-ai fi fost nebun
Și ca poet nu aveai înzestrare.

Dar stai nu plânge, scrie poezie
Și Dumnezeu va mântui mereu
Prin Tine pe măicuța Romanie..
Eu pentru ea, Mihai îți scriu și eu.

Desigur, drag poet, și frate-n soartă
N-am nebunia de-a mă ști nebun
Cu Tine și cu Țara mea, mă iartă
Dar trebuie să-ți dau de veste-acum.

E greu Mihai, copiii mor de foame
Bătrânii sunt scuipați, batjocoriți
Și ne conduc, Mihai, bufoni, "madame"
Romanii-n România-s oropsiți.

Mă iartă că îți scriu, dar cui să-i spun
Românii toți se pribegesc prin lume
Pentru o funie frecată cu săpun
Și Țara noastră…nu mai are nume…

Cui, Doamne, să îi scriu, dacă nu ție,
Tu, cel mai aprig gând național,
Mi-e milă de măicuța Românie
Și unde au adus-o ... în ce hal...

Artiștii cântă trist prin șantiere
Poeții sapă gropi prin cimitire
Oamenii buni nu au nici o putere
Vino Mihai, că eu îmi ies din fire.

Toți proștii s-au ales cu lefuri grase
Cu funcții și cu titluri, doctorate..
Etnii ne-alungă să plecăm din case
Unde să mergem, Mihaiță frate ?

Nu te rețin, cum îți spuneam, mai scrie
Pe la jurnale dreptul tău cuvânt
Să faci cumva ca sfânta Românie
Să aibă veșnic, sfântul ei pământ.

Și să îmi scrii de ai vreo trebuință
O pâine românească sa-ți trimit
Și să rămâi statornic în credință
Mihai, poporul ăsta încă n-a murit.

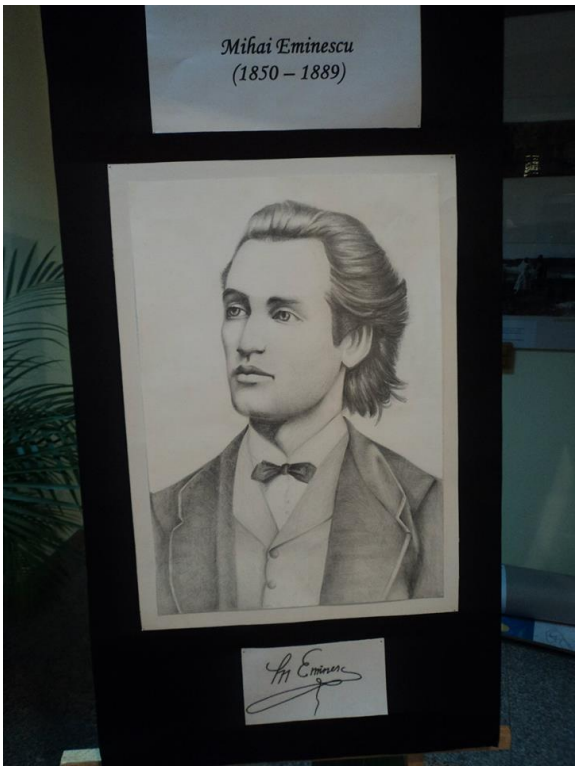
M-auzi, tu Eminescu cel Mihai ?
Eu surd nu te aud, dar te citesc
Și plâng poete, hai…te-ntoarce, hai,
Că-n nebunia ta…înnebunesc.

(Cătălin Pilipăuțeanu, Berlin, Germania)

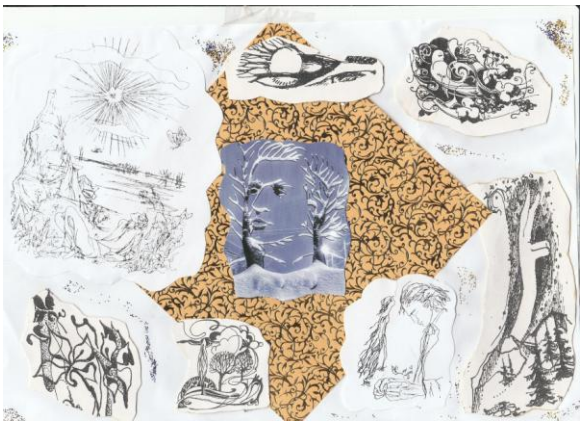
La aniversară

Să ştim că Eminescu ne-a lăsat cuvinte,
Ce par, în pagini de mister, înc-adormite
Care aşteaptă să răsară, în raze de luminã, poleite;
E-un soare de idei pe care, cu toţii îl avem
în inima şi-n minte
Doar să-l citim...ne-ar cere
şi-apoi, el ar veni.
-Haideţi să luăm aminte!
Să ştim că Eminescu e iubire
Şi multă trudă, cântec şi gândire,
E steaua care încă luminează
Deşi a amuţit şi s-a ascuns;
Depinde doar de noi ca ea să fie trează.
Să ştim că Eminescu este Omul
Ce printre oameni, poate nu l-am recunoaşte
Dar revenirii noastre la dreptatea-firii
Îi este faur, chiar destin...
Deşi el a murit cu el
În noi, abia acum se naşte...
E libertatea de-a cunoaşte.

(Daniel Cruștin, Onești, România)

(Portretul poetului Mihai Eminescu- graficã semnatã Alin Dobrea, Onești, România)

Închinare

Motto:„Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor cum soarele soarbe un nour de aur

din marea de amar.''

Expresia integralã a neamului românesc.
(Nicolae Iorga)

Afarã de Eminescu, totul este aproximativ.
(Emil Cioran)

Marca noastrã de tãrie şi originalitate în lume.(Gheorghe Neagoe)

Greu încercat pãmântul, neamul meu
Cu cer mai mult noros decât senin,
Cu pieptul la rafalã şi venin,
Au îndrãgit şi au slujit firescu'.

În mila-I necuprinsã, Dumnezeu,
Rãsplatã la rãbdarea peste poate,
Le-au dat-o minte-n care toţi şi toate.
Au încãput.Şi le-au zis Eminescu.

La mijloc de Gerar şi Cireşar,
Mã cheamã timpul sã îmi cinstesc iar
Mâna şi pana nepereche-n har.
Şi-n lumi îngemãnate-n ireal,
La candela simţirii-mut, mental-
Îngenunchez ş-ascult
SARA PE DEAL….

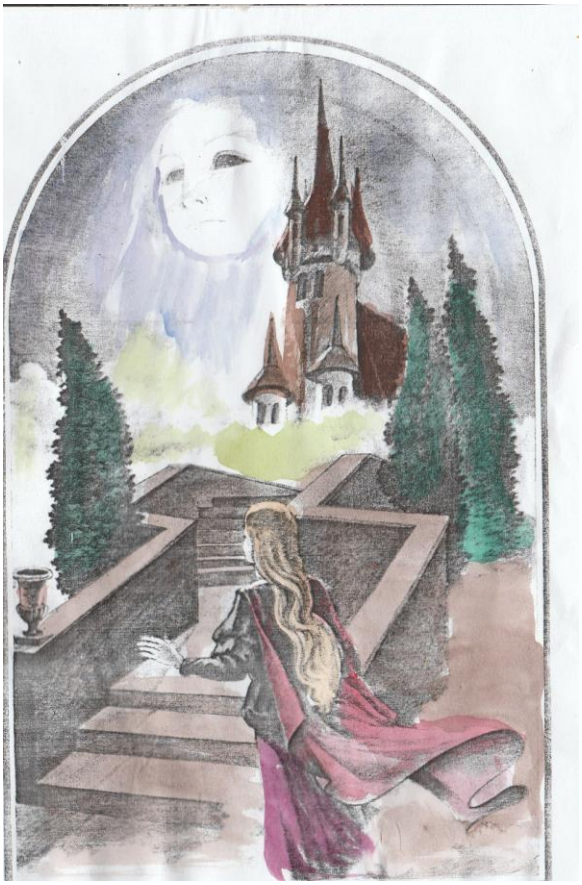
(Corneliu Cristea, Oneşti, România)

Receptarea poeziilor şi basmelor lui Mihai Eminescu în învăţământul primar

(Prof. Înv. Primar: Buzenchi Lia-Diana, Cârcu Diana, Școala Gimnazială "Ion Creangã)

Chiar dacă spiritualitatea popoarelor nu se reduce la personalitatea unui singur creator, Eminescu poate să rămână în conştiinţa celor tineri : ,,Everestul cuvântului românesc ,, cum cu evlavie a fost declarat de admiratorii care i-au pătruns sensurile tainice, ,,abia înţelese şi pline de înţelesuri,,. Emoţia visului de iubire din idilele eminesciene ("*Sara pe deal*", "*Dorinţa*", "*Călin, file de poveste''*) şi dorul din elegii ("*Despărţire*", "*De ce nu-mi vii*", "*Ce e amorul*?", "*Atât de fragedă*", "*Pe aceeaşi ulcioară*", "*De câte ori , iubito*", "*Sonete*", "*Din valurile vremii*"), imaginea cosmosului de la naştere şi până la apocastază din Scrisoarea I , satira din Scrisoarea III ca şi în celelalte versuri ale ciclului celor 5 scrisori nu au egal în literatura noastră. Ca geniu, Mihai Eminescu este poetul pe fiecare generaţie îl poate mereu altfel. Elevii de astăzi receptează diferit textul literar în versuri, de aceea cadrul didactic trebuie să folosească metode moderne , interactive , material ilustrativ bogat , forme de organizare diferită a colectivului , interdisciplinaritatea , într-un cuvânt , trebuie să modifice strategia didactică pentru a atrage şi menţine atenţia acestora, pentru a trezi dorinţa de a recita , desena sau cânta versurile ,,poetului nepereche,, şi nu numai. În acest context, considerăm că putem descoperi , chiar la vârste mici , poezia, dacă demersul este bine condus , cu discernământ , şi într-o manieră interdesciplinară – propice dezvoltării copilului de vârsta şcolară. Poeziile a căror derulare lirico-epică se apropie mult de aceea a basmelor permit şcolarului mic să ia în stăpânire realitatea şi să îşi dezvolte capacitatea de a imagina , de a întâlni plăsmuri fantastice, permit participarea lui , ca erou, la evenimente şi descoperirea unor modele de comportament. Acest contact este obligatoriu în formarea şcolarului din punct de vedere emoţional şi intelectual , cu atât mai mult acum , în timpurile ce par a abandona tot mai mult lectura,,de plăcere,, , pe măsură ce copilul înaintează în vârstă şi descoperă de timpuriu jocurile de pe computer, tabletă sau telefon. Deşi se poate utiliza un program realizat de specialistul în *e-learning* pe care copilul să îl urmărească pe calculator , este de preferat ca elevul să fie împrietenit cât mai mult cu cartea ca obiect cultural, cu spaţiul bibliotecii, cu instrumentele de lucru ,,calde" : creionul, pensula , plastilina sau lutul şi cu imagini fotografice care să surprindă cadrul natural. O primă lectură trebuie să segmenteze textele poetice

în tablouri de natură pe care copilul să poată vedea , apoi imagina, desena sau picta şi recompune cu propriile cuvinte. Peisajele mirifice plăsmuite de poet pot fi cel mai bun pretext pentru a-i da micului cititor-ascultător-actor elementele cheie care să îi stârnească interesul. Lectura fiecărui fragment poate fi ilustratã de un tablou sau de o fotografie ce se apropie cât mai mult de peisajul eminescian cuprinzând coloritul frunzelor, mestecenii cu trunchiuri argintii, flori (albastre), izvoare; extem de important este, pentru o bunã reprezentarea poeziilor, ca lectura sã fie fãcutã rar, dar cu frazare corectã şi expresivã care sã evidenţieze şi multitudinea imaginilor sonore. De asemenea, lectura trebuie sã marcheze rima şi sã valorize cuvintele cu tentã arhaico-poeticã, faţã de care sensibilitatea micului ascultator trebuie sã fie trezitã. rile la încheierea activităţii.Nu este de negli-

jat ca fundalul sonor sã fie realizat prin captarea şi reproducerea unor sunete din naturã O lecturã inspiratã va evidenţia expresivitatea lexicului eminescian oferindu-i elevului şansa de a-şi îmbogãţi vocabularul. Pe mãsurã ce universul eminescian se lasã pãtruns, copiii vor adera la acest vocabular excepţional şi şi-l vor însuşi fãrã dificultate, folosindu-l ulterior pentru a descrie desenul / pictura prin care vor ilustra ei înşişi versucare sã însoţeascã lectura şi apoi momentele de activitate plasticã. Explicaţiile de vocabular pot fi date pentru cuvintele: codru, pãdure, izvor, omãt, întuneric, tãpşan, prund, lunã-cuvinte sunt relativ cunoscute şi mai des întâlnite la elevi pentru cã acestea sã reprezinte jaloanele necesare textului poetic, a cãrui înţelegere / decodare se va face în trepte, senzorial şi intelectual. Interdisciplinaritatea poate fi completatã cu ajutorul unui ierbar, al fotografiilor care sã surprindã peisaje silvestre, al unei colecţii de pietre, etc. Imaginaţia copiilor poate fi exploatatã realizând pentru fragmentele audiate , mici dramatizãri, care vor dinamiza clasa şi vor mo-tiva memorarea versurilor. Fiecare personaj trebuie descoperit de copii, iar acolo unde existã condiţii, unele secvenţe pot fi tratate şi coregrafic, fie apelând la pasaje muzicale dedicate altor teme eminesciene, fie improvizând o melodie inspiratã chiar din acele versuri. Le final se poate realiza o expoziţie de picturã, o excursie într-o zonã cu peisaj apropiat de cel eminescian, confecţionarea unui ierbar şi a unei numãrãtori cu imagini ale insectelor din poeziile prezentate (la clasele mici).Cele mai accesibile copiilor de vârstã şcolarã micã sunt poeziile de inspiraţie folcloricã- “*Codrule, Mãria Ta*”, “*Doinã*”, *Rugãciune*, etc. cele care descriu natura, anotompurile cu frumuseţile lor- “*Somnoroase pãsãrele*”, “*Revedere*”, “*Codrule , codruţule*”, “*Sara pe deal*”, “*Freamãt de codru*”, “*Povestea teiului*”, “*Povestea codrului*”, cele care relevã dra-

gostea de țarã-"*Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*". Chiar dacã pentru cadrele didactice abordarea textelor de o asemenea facturã la o categorie de vârstã școlarã micã este, fãrã îndoialã , o provocare,bucuria de a forma adevãrați iubitori de poezie, cu minți agere, sclipind de fantezie și cu un vocabular care sã își ia seva din frumusețea adâncã a limbii române literare va contrabalansa un efort, cu singuranțã, încununat de succes atât pe termen scurt, cât mai cu seamã, pe termen lung, vizând evoluția elevului și a adultului de mai târziu. Deprins cu lumea cãrților și cu poezia, copilul va descoperi în el însuși și în afara sa valori de care se va minuna ca un înțelept dar de care nu se va putea lipsi atunci când va crește mare. Basmele , fie ele populare sau culte, transced în timp tocmai prin faptul cã încorporeazã în ele sensul vieții și al valorilor durabile. Alãturi de poezii, doine, proverbe, balade, zicãtori, basmele sunt patrimoniul spiritual al unei națiuni, ele reprezintã percepția lumii înconjurãtoare. Basmele reprezintã șansa și oportunitatea însușirii învãțãmintelor milenare izvorâte din înțelepiunea popularã. Basmul, ca formã de cunoaștere este genul literar capabil sã transmitã, cu ușurințã, generației actuale valorile spirituale eterne ale românilor, punând bazele valorilor general umane, formând identitatea etnicã. Basmele nu transmit doar moduri de gândire, ci și îmbogãțesc volumul lexical al comunicãrii. Limbajul lor poetic contribuie la învãțarea și pãstrarea limbii române. Lectura basmelor contribuie la dezvoltarea proceselor psihice ale copiilor. Asfel fantasticul din basme contribuie al dezvoltarea imaginației copiilor. În special, basmele sunt foarte bogate în imagini, figuri de stil, care trezesc preșcolarilor reprezentãri multiple, bogate în detalii. Basmele, în special, dezvoltã, imaginația reproductivã a copiilor, mai ales prin faptul cã pe baza acțiunii bogate, pe baza unor eroi bine individualizați, copiii își imagineazã ceea ce nu au vãzut niciodatã, depășind cadrul îngust al experienței lor personale de viațã. Eroii basmelor: Ileana Cosânzeana, Fãt-Frumos, Zmeul, Batana-Vrãjitoare, etc. sunt reproduși viu în imaginația lor. Basmele și poveștile poartã în ele tezaurul limbii române în ce are mai specific.Ascultându-le, copilul sesizeazã odatã cu conținutul și construcția limbii, frumusețea ei, expresiile ei plastice. Lectura basmelor și poveștilor contribuie la educația moralã a copiilor.În multe basme sunt evocate scene din lupta eroicã a poporului prin intermediul unor personaje care caracterizeazã pe cei mai buni luptãtori ai poporului. Copilul învațã sã-și iubeascã poporul, sã îndrãgeascã faptele lui vitejești. Fãt-Frumos, erou legendar, este redat peste tot ca un exponent al poporului. El este iubit de copii datoritã faptelor lui vitejești, bunãtãții lui, curajului care merge pânã la nesocotirea morții. Fãt-Frumos întâmpinã greutãți în cale; el le învinge datoritã unei voințe dârze de-a face ceea ce îi impune sentimentul datorie.Acest sentiment al datoriei este calitatea cea mai de preț a eroului pozitiv al basmelor și poveștilor , cel mai puternic motiv care mobilizeazã voința pentru învingerea greutãților de orice fel. Este clar cã acest aspect al basmelor contribuie la dezvoltarea voinței copiilor. În unele povești sunt biciuite defecte omenești. Analizându-le, se formeazã la copii anumite convingeri în ceea ce privește atitudinea lor fațã de muncã, în ceea ce privește cinstea și dreptatea. Lumea basmului îi dezvoltã copilului capacitatea de a-și construi și verbaliza trãirile, proiecțiile . În cãlãtoriile sale imaginare, copilul se simte fericit, participând afectiv și însoțind protagoniștii basmelor în tãrâmuri fictive. Este necesar sã oferim copiilor unele exemple de viațã în mod indirect , prin intemediul basmului , decât un învãț, o povațã fãrã suport intuitiv. Preșcolarul și școlarul mic aflat la vârsta întrebãrilor este satisfãcut cu ajutorul

imaginarului din basme și povești dându-i-se posibilitatea de a-și da seama cã e înconjurat

de rãspunsuri posibile , imaginarul îi dã posibilitatea sã trãiascã momente asemãnãtoare eroilor îndrãgiți, copilul își construiește singur canoane, asemeni eroilor îndrãgiți, copilul își construiește singur canoane, asemeni eroilor din basme, își creează obligații la care nici adulții nu gândesc. Lumea basmului oferă micilor ascultători o complexitate de personaje și teme de unde copilul își va alege modele. Basme reprezentative ale literaturii române: "*Fãt – Frumos din lacrimã*" de Mihai Eminescu și "*Harap Alb*" de Ion Creangã. Sub coordonarea profesorilor, elevii vor deveni creatorii unui basm, dând naștere unor noi idei, cultivând imaginația și având posibilitatea dea se exprima. Povestea educativã, cu tâlc contemporanã adresatã copiilor de toate vârstele care o vor lectura descoperind valori morale , binele, dreptatea și frumosul pãstrate în sufletul românesc. Se întâmplă uneori, în condițiile în care se produce confuzia între caracterul formativ , ce stă la baza noii metodologii a învãțãmântului românesc, ca elevii să nu aibă configuratã imaginea unui"etalon de platinã al cuvântului românesc" pe care ni l-a lãsat Eminescu. Se știe cã modelul sãu l-au preluat în mod creator mulți poeți până la Arghezi , Blaga și , chiar dincolo de ei, autorii contemporaneității noastre. Nu putem dãinui spiritual ca popor fãrã reperele de simțire înaltã așa cum în poezie Eminescu ne-a dat-o prin vraja versurilor de iubire purã din idile și elegii, a acelora de dragoste pentru naturã, pentru neam, pentru cugetare. Nu existã în întreaga noastrã poezie națională un text mai vibrant ca Scrisoarea III care să poatã sãdi în sufletele copiilor mândria românească pentru eroii trecutului . Cine nu cunoaște "*Glossã*", "*Luceafãrul*", "*Scrisoarea I*", "*Odã*" (în metru antic) nu va înțelege la ce înălțime acondus acest poet de geniu meditația românească asupra ființei. Și mai mult decât oricând , în tulburele peisaj al prezentului, tinerii cititori au nevoie de modele, de pildã cunoștințelor curate și drepte, așa cum Eminescu dãinuie peste timp , și esența lui purã veghează ca o coloanã de luminã devenirea noastrã.

Naturã şi sentiment în poezia „Când Crivãţul vine cu iarna…''- varianta Mihai Eminescu (Profesor Maria Apetroaiei, Şcoala „Ştefan Bârsãneşti'', Iaşi)

Ca la toţi marii poeţii romantici, în rândul cãrora se înscrie, natura şi dragostea sunt şi în creaţia eminescianã douã teme îngemãnate. Natura devine o proiecţie a trãirilor poetului şi în deplinã corespondenţã cu acestea. Ipoteştii, cu peisajul lor unic, şi-au pus pecetea pe sufletul sensibil al poetului , de la vârsta cea mai fragedã, când „fiind bãiet'' hoinãrea descoperind frumuseţi ale codrului „bãtut de gânduri'' ispitit de mirosul sacru de rãşinã ce-l purta în lumea apusã

a voievozilor, ori se simţea fascinat de universal pe care încerca să şi-l apropie, descifrându-i câte ceva din tainele pline de înţelesuri. Apoi ameţit de prospeţimea aerului pădurii, ori de mireasma florilor de salcâm şi de tei visa la o întâlnire romanticã, pierzându-şi gândurile în valurile tremurânde ale lacului ,,încărcat cu flori de nufăr'' … O naturã patriarhalã şi misterioasã, adevărat colţ de rai…care încã nu şi-a pierdut nicicând ispita. Neobosit şi curios peregrin, coborând din ţara de sus a Bucovinei , pânã în ,,*Iaşul marilor iubiri''*, cu nostalgicul Parc al Copoului sau cu ,,*Plopii fărã soţ*'', înălţându-se din nou în munţii Ardealului , pentru a coborî apoi pregãtit pentru un ,, somn lin '' , ,,la marginea mării'' , poetului i-a plăcut să asculte şoaptele izvorului, să mediteze la trecerea timpului privind imensitatea mării , sau unduirile râului, rotindu-se din când în când ,,în cuibar…de ape'' , simţindu-se o fărâmã de-o clipã în acest universe copleşitor. Peisajul românesc i-a oferit poetului cu cadru prielnic visării , dar şi abstragerii din lumea cotidianã, deseori ostilã, pentru a evada într-o altã dimensiune cu care geniul sãu sã fie compatibil. Între lumea interioarã, sufletul poetului, şi natura exterioarã se stabileşte astfel , o deplinã armonie, iar intensitatea sentimentului de dragoste îşi gãseşte revărsarea în felul cum întruchipează imaginea cadrului natural. ,,Când crivăţul vine cu iarna…'' , este un text nepublicat, inclus în Volumul V din Mihai Eminescu ,,*Opere*'', Ediţie criticã îngrijitã de Perpessicius, alături de alte manuscrise eminesciene. Este o poezie creatã în perioada de tinereţe (aproximativ 1872) şi nu are un titlu, folosindu-se parţial primul vers al strofei întâi. Printr-o personificare împrumutatã din limbajul artistic de facturã popularã, focul mistuitor al iubirii ce pune stăpânire totalã pe sufletul tânărului îndrăgostit pare să fie asemenea crivăţului neiertător al iernii: "Când crivăţul vine cu iarna în spate
Şi treerã… câmpiile late
Când lanuri de-argint peste ţarã s-aştern
Şi nourii cern.

Atuncea îmi place să stau lângã vatrã
S-aud pe sub garduri pe Flocea cum latrã
Cărbuni şi jăratic potolindu-l cu cleşti
Să cuget poveşti.

Iar tu, melancolic, să şezi lîngã mine
Cu ochii închişi şi cu genele pline
De lacrimi ce singurã nu le-nţelegi
Să-mi spui blânde şegi.

Iar vara când noaptea e dulce şi brunã
Când nourii-i sparge poetica lunã
Când câmpi-s cu unde şi apele plâng
Când stelele ning.

Atunci pe-al meu sân, tu, cu dulce, lãsatã
Suflarea ta umedã dulce,curate
Pe mâni şi pe gurã,pe ochi şi pe gât
Să te sărut.

Şi mii de săruturi ar naşte mii vise
În ochii tăi limpezi, sub genele-nchise
Când leneş pe braţu-mi umil te-ai trezi
O, cum mi-ai zâmbi!

Un zâmbet ce n-aş da pe soarele zilei
Pe aurul…, pe glasul copilei
Pe basmul de iarnã"

(text neterminat)

Deşi în această primă etapă, lirica sa este influenţatã de creaţia celor mai valoroşi înaintaşi români, precum Vasile Alecsandri sau Dimitrie Bolintineanu, se simte, totuşi, originalitatea talentului eminescian, atât în viziune cât şi în forma expresivă a limbajului artistic. Discursul poetic din această variantă, o înscrie în rândul poeziilor de dragoste, în care sufletul juvenil, stăpânit de o iubire aproape pătimaşă, carnală, o proiectează într-un cadru ale cărui coordonate spaţiale şi temporale păstrează elemente romantice cunoscute: stele, nouri, noapte etc. atât de delicat, textul şochează prin debutul său

ce trãdează mai degrabã o suferinţã puternicã decât o confesiune amoroasã, căci rareori pentru o întâlnire romanticã se alege un peisaj hibernal stăpânit de furia crivăţului. Prin urmare, spaţiul exterior, auster, de iarnã cumplitã, imaginat de poet constituie doar un pretext pentru izolarea eului liric, nu numai de oameni, ci şi de naturã, într-un interior domestic, intim. Ca şi Alecsandri, ilustrul sãu predecesor, o fire solarã, uşor reflexivã, tânărul poet îşi cautã liniştea într-un spaţiu retras, al odãii, unde vâlvătaia focului îi trezeşte imaginaţia şi îl transpune în lumea idealã a poveştilor, în care iubirile sfârşesc în chip fericit. Albul imaculat al zăpezii, sugerând puritatea sentimentului de dragoste, se regãseşte în metafora ,,lanuri'' şi în epitetul cromatic ,,de argint'', întâlnite şi la autorul ,,*Pastelurilor*'' . Ele creează decorul exterior ale cărui coordonate se pierd în infinitul cerului şi al pământului : ,,câmpiile late'', ,,nourii cern'' ,,lanuri de-argint'' peste ţarã. Aşezat la gura sobei, ca şi bardul din Mirceşti , în faţa focului prieten, când doar lătratul câinelui îl mai ancorează într-o realitate umanã, poetul evadează total într-o lume de basm, prin intermediul visului. Adverbul ,,atuncea'', şi verbele la conjunctiv ,,sã stau'' ,,s-aud'', ,,sã cuget'', dar şi asocierea iarnã-varã, ne transpun într-un present etern, potrivit pentru o iubire visatã, doritã eternal la fel ca şi timpul. Apoi, conjuncţia adversative ,,iar'' şi folosirea în continuare a conjunctivului ,,sã şezi'', ,,sã te sãrut'' sugerează stilistic ruperea de realitatea imediatã banalã şi derularea, imaginar, a visului de iubire într-un cadru visat:

,,Iar tu melancolic sã şezi lângã mine
Cu ochii închişi şi cu genele pline
De lacrimi ce singurã nu le-nţelegi
Sã-mi spui blânde şegi''

Interesantã e notarea unor gesturi şi reacţii posibile ale iubitei, cãreia pare sã-i fie teamã sã-şi înţeleagã şi sã-şi exteriorizeze trãirile ,,Ochii închişi'', ,,lacrimile sub gene pline'', ,,ce singurã nu le-nţelegi'' trãdează un comportament emoţional, firesc, al tinerilor stăpâniţi de ,,zburător'', aducător nu numai de iubire, ci şi de nelinişte , de melancolie şi suferinţã. Epitetul ,,melancolic'' antepus prin inversiune verbului , precum şi versul scurt ce cuprinde un plural ,,forţat'': ,,Sã-mi spui blânde şegi'' revelează şãgălnicia şi momentele fericite ale întâlnirii cuplului. Este imaginea unei idile eterne, căci imediat se observã evadarea din spaţiul limitat al interiorului plasat într-un decor hibernal, într-unul de poveste, nedefinit, în care se pierd dimensiunile: ,,noaptea dulce şi brunã'' de varã fiind vegheatã misterios de lunã şi stele . E un cadru al dimensiunilor incomensurabile adecvat unei iubiri plenare, ca în lirica romanticilor. Abia acum protagoniştii îşi pot consuma carnal idila, în gesturi fireşti, de uitare de sine:

,,Atunci pe-al meu sân, tu, cu dulce, lãsatã
Suflarea ta, umedã, dulce, curatã,
Pe mâini şi pe gurã, pe ochi şi pe gât
Sã te sãrut''

Se remarcã repetiţia cuvântului ,,dulce'' într-un singur şir de epitete ,,umedã'', ,,curatã'' ale substantivului ,,suflarea'' . Eminescu reînscrie ,,dulcele'' în registrul folosit de marii poeţi care urmãreau sinestezic sã evoce momentele de extremã intensitate ale unei stări afective. Extrapolând acest proces din planul gustativ, al banalităţii, în cel al trãirii majore, Eminescu adaptează dulcele unei experienţe desfătătoare , care stăruie şi cuprinde întreaga fiinţã a iubitei, ,,pe mâni şi pe gurã, pe ochi şi pe gât'' încât gestul final imaginat ,,sã te sãrut'' constituie efigia unei iubiri totale. Ultima strofã menţine aceeaşi stare de atitudine, de uitare de sine prin iubire, stare sugeratã prin repetiţii şi hiperbole: ,,mii de sãruturi'', ,,mii de vise''. ,,Genele închise'' ascund nu numai marea iubire, ci şi teama de trezire dintr-un vis atât de plãcut.

Ochii ca oglindã a sufletului sunt, de această datã, ,,limpezi'', cei doi împărtăşindu-şi din priviri bucuria regãsirii fiinţei prin iubire:

„Și mii de sãruturi ar naşte mii vise
În ochii tãi limpezi,sub genele-nchise
Când leneş pe braţu-mi umil te-ai trezi
O,cum mi-ai zâmbi!''

Zâmbetul, ca expresie a unei dorinţe împlinite, a optimismului şi a speranţei îndrãgostitului, e mai necesar ca lumina soarelui dãtãtor de viaţã:

„Un zâmbet ce n-aş da pe soarele zilei
Pe aurul…, pe glasul copilei
Pe basmul de iarnã-''

Povestea de iubire pare proiectatã în legendã, devenind eternã. Perspectiva visatã e acum caldã, soarele dând strãlucire şi viaţã tabloului, iar aurul ia locul argintului rece din strofa întâi. Confesiunea se încheie cu o uşoarã notã de melancolie a îndrãgostitului care proiectează în vis o frumoasã poveste de dragoste, ultima strofã lãsând impresia unei continuări dintr-o perspective de poveste cu *happy end*, fie ea şi într-o variantã neterminatã…

Ca o întrupare, Creangă și Eminescu la „Junimea" (Bibliotecar Georgeta Tudora, Școala Gimnazială "Ion Creangă"Iași)

"Cultura e puterea cea mai tare de pe pământ și e cetatea nouă a unității naționale" (Simion Barnuțiu)

Cetate a culturii românești, Iașiul își păstrează valorile ca pe darul cel mai de preț cu care Dumnezeu ne-a binecuvântat pe acest pământ. Una dintre cele mai importante mișcări, din a doua jumătate a sec. al- XIX- lea, care va așeza definitiv cultura românească între marile valori europene, Junimea pornește ca și altele precedente, tot din dulcele târg moldav. Pentru mentorul Junimii, profesorul și filosoful Titu Maiorescu „fiecare om este produsul timpului său" la fel cum afirmase și confratele său întru gândire, Hegel, că "nimeni nu poate ieși din timpul său, cum nu poate ieși din pielea proprie". Tot astfel și Creangă este omul timpului său, dar va căpăta în timp aura omului veșnicit prin arta scrisului său.Și cum junimiștii, entuziaști și spirituali, manifestau deschidere către toți cei dornici să contribuie la progresul culturii noastre, s-au dovedit inspirați și în găsirea unei "devize" mobilizatoare, celebra "Intră cine vrea, rãmâne cine poate". Se pare că, în niște circumstanțe pe care nu le voi aminti acum, aceste vorbe au ajuns și la bădița Creangă, venitul din Humulești, dar statornicit pe meleagurile ieșene, prieten întru voroave spirituale cu mai tânărul Eminescu. Flerul său de artist al cuvântului, poetul venit si el în dulcele târg al Ieșilor din frumoasa Bucovină, descoperă în prietenul său darul povestirii și după mai multe insistențe îl va convinge să descindă printre junimiști. Participarea lui Creangă la ședințele Junimii era așteptată cu interes însemnând o adevărată sărbătoare. Toți îl așteptau cu o snoavă, cu o zicere, povestire cu perdea sau fără, pe ușa din față sau pe ușa din dos. La „Junimea" , Creangă întotdeauna a fost el, de neinventariat nici în elită (Maiorescu, Iacob Negruzzi, G. Panu, Conta, Lambrior, Xenopol, Slavici, N. Gane), dar nici în „triburile caracudei" (Miron Pompiliu, Xenophon Gheorghiu, Castano, M. Străjan, Ciupercescu, Buicliu, P. Verussi, T. Nica s.a). A intrat cu eschivele sale, cu expresivitatea și simplitatea limbii sale, cu arta sa, cu geniul și cu depozitul de înțelepciune popular, copleșindu-i pe mulți. Plecat de la țară la oraș ca să se facă preot, Creangă a înțeles suflul nou de schimbare, de modernizare ce se abatuse și peste această parte de lume. La Iași, tânărul Creangă a priceput cum fierbea, cu aburi de binecuvântat duh, Unirea, cum ea s-a-mplinit cu Alexandru Ioan Cuza, cum s-a reformat statul…Timpul nou nu mai îngăduia stagnarea națională, căci se cerea

un nou ritm spre a te articula la eternitate. Firul tors de inima Smarandei, mama lui Nică, trebuia să treacă vămi noi, noi cuprinderi-orizonturi, adesea tulburi, răuvoitoare… Așa se face că Nicã al ei a ajuns Ion Creangă, învățător și deopotrivă povestitor genial al acestui neam în cetatea culturii. Cineva în puhoiul schimbării trebuia să adune, să conserve zestrea de ființă a neamului și a-i da pecetea de strălucire a eternitãții. A înțelege și a interpreta mișcările lumii înseamnă- ne învață domnu' Creangă- să nu te scufunzi „subt vremi", cum atenționa oarecum fatalist cronicarul-martir, Miron Costin. Slavici îi recunoaște humulești eanului " o inteligență cu desăvârșire superioară" în a cântări lumea, a o pune pe cântarul lui propriu, pe chiar limba ființei lui- articulare de trup și suflet, pământ-humă și cer. Creangă nu se lasă el lesne de a fi cântărit de ceilalți. Preferă în stilul lui s-o facă pe prostul, tâmpul, necioplitul, țărănoiul, disimulând hâtru. Ca la schimbarea de lume ori de an el preferă- ca și în tradițiile noastre, să poarte diverse măști- mai mult sau mai puțin "inocente"-, tocmai ca să nu fie el însuși, dar să nu-și piardă (cunoscut fiind) identitatea: cea în care, la plecarea de acasă, însuși lumea veșniciei își pusese matricea.În firescul omului de la munte, coborând pe valea Bistriței, din Pipirigul- Neamțului, Creangă nu-și va uita nicicând obârșia, vorba și portul. Se știe că toată viața a purtat haine de șiac, făcut în locurile natale, că și-a păstrat nealterată de vremi sau vremuri frumusețea graiului de acasă, pecetluind farmecul unic și inimitabil al povestirii.Într-o scrisoare de pe 13 noiembrie 1882 către Maiorescu, la aniversarea „Junimii", Creangă își cere scuze că n-a putut fi de față pentru ca tocmai în ziua-noaptea aceea , a avut "cald, la inimă", un subiect de scris, și nu se cădea să-i scape. Era vorba de „Ioan Roată și Vodă Cuza": „Ferească Dumnezeu de omul tâmp, când începe a face ceva, că el singur nu știe ce face, decât numai întamplarea poate să-l scoată din încurcătură". Întrebat de vizir dacă împărăția turcească să se lățească, cronicarul-martir, Miron Costin, acceptă cu dragă inimă, dar nu și peste țara Moldovei. Tot astfel face si bădița în bojdeuca sa din Iași unde lasă o odaie nepodită, doar cu lut pe jos, ca acasă la Humulești, ca expresie a simplității și a apartenenței sale la o lume necontaminată de semnele unei lumi in prefacere, luată de valurile, violent / cotropitoare, ale modernității. Întoarcerea la matcă ține de o anume disciplină de supraviețuire și eternizare ca individ și comunitate. Creangă definește omul ca ființa care se intoarce spre sine, cu măsura proprie, ființa credincioasă locului natal, cu limba proprie, cu mamă proprie, cu valori proprii. Așadar, Creangă propune Vestului tocmai povestea proprie a noastră, spre a opri devastarea timpului. Reținem că din preoție și din învățământ pe Creangă religia l-a dat afară, iar nu credința. Ca întrupare, Creangă și Eminescu sunt eroii din povestea spiritualității noastre originale, eroi cu care și astăzi ne identificăm, căci vor ramâne contemporani nemuritori pentru toate generațiile de români. Tulburator este faptul că atunci când spunem "Eminescu", spunem automat si "Creangă", fapt consemnat și in relatările lui Iacob Negruzzi și George Naum înca de pe atunci: "Unde era Creangă, era și Eminescu, unde era Eminescu era și Creangă, de nedesparțit." Ce-i unea pe Eminescu și pe Creangă? Răspuns: Eminescu si Creangă se completau ca oameni geniali. Eminescu era fascinat de limba, stilul- iar "stilul este omul"- lui Creangă, pe când Creangă era el insuși vrăjit de ce lucruri "frumoase, frumoase" îi spunea Eminescu în cerdac, privind la norii ce-apăreau înspre sarăcăciosul deal al Şorogarilor. Pe amândoi îi unea țăranul, temelia oropsită a țării, îi unea soarta nației, locul unde cei cu simțire, cuget și duh românesc s-au nascut. Nelipsita întrebare și întâmpinare la Junimea: "Ce-și tot spun atâta Eminescu si Creangă?" Când cu

afurisirea din preoție și din învățamânt, Creangă a trecut prin experiența iadului, despre care va vorbi in “Dănilă Prepeleac”, “Ivan Turbincă”, atunci a avut nevoie, mai mult ca oricând de Eminescu, ajungând astfel la Junimea… Cum se știe, Creangă nu a simpatizat cu conservatorii junimiști, din contra. Făcea parte din “Fracțiunea liberal independentă”. Iacob Negruzzi îi va face portretul “după natură” în “Convorbiri literare”: “ Electorale”, descriindu-l pe “Popa Smântână”. Creangă la distinsa societate ieșeană, Junimea, nu s-a rezumat să joace rolul servului, nu și-a însușit o mască ce nu I s-ar fi potrivit, ci a venit cu conștiinta de sine a omului dintr-o bucată, cu geniul său, cu frumusețea graiului humulestean, cu umorul sanătos și cu puterea de a sfida neajunsurile vieții făcând haz de necaz și dovedindu-se a fi deasupra vremurilor. Tot Mihai Eminescu a fost și primul care a înțeles- și despre aceasta scrie in “Timpul”- că “nu ce spune Creangă e important, ci cum spune el.” Vajnicul redactor susține că limba lui Creangă amplifică, potențează orice sleire de subiecte, de motive din basme…De la Junimea doar Eminescu înțelege că Ion Creangă nu e doar un scriitor poporal, ci un scriitor cult, pur și simplu scriitor, caci vedea in el insași natura neamului, iar natura nu poate fi subculturală. “Iașiul marilor iubiri” ramane si Iașiul marilor valori, chiar dacă “Vreme trece, Vreme vine…”

Învăţând despre Mhai Eminescu la vârsta şcolarã micã (Profesor Cătălina Doroşincă, Şcoala Gimnazialã,,Ştefan Bârsănescu’’, Iaşi Prof.Corina Dina,Şcoala Gimnazialã,, Ştefan Bârsănescu’’, Iaşi)

Limba românã ocupã un loc important în planul de învăţământ datoritã specificului conţinutului instructiv-educativ, dar şi contribuţiei deosebite adusã în realizarea obiectivelor generale ale învăţământului. Literatura este arta cuvântului, motiv pentru care scriitorul se foloseşte de sistemul fonetic, lexical, morfologic şi sintactic al limbii în care se exprimã şi în care prezintã o realitate proprie, în funcţie de personalitatea sa artisticã. Mihai Eminescu este unul dintre cei mai cunoscuţi şi mai studiaţi poeţi, a cărui vastă operă se studiazã în şcoalã. Deşi scrierile eminesciene nu au fost dedicate în special copiilor, pot fi citite de aceştia datoritã conţinutului de idei prezentat la un nivel accesibil, atractiv. Gândirea copiilor de vârstă şcolarã micã, între 6 şi 10 ani, se dezvoltă de la concret la abstract . Ei percep mai uşor obiectele şi acţiunile, iar imaginaţia este mai mult reproductive, transformându-se treptat în imaginaţie creatoare. La această vârstă, emoţiile şi sentimentele se manifestă viu şi spontan. Copiii trăiesc intens bucuriile şi suferinţele personajelor pozitive, trecând uşor de la un sentiment la altul. Opere ca ,,*Scrisoarea I I I*’’, ,,*Fãt-Frumos din lacrimã’’*, ,,*Cãlin Nebunul*’’ sunt doar câteva scrieri care sunt receptate uşor de către elevi. Este cunoscut şi faptul cã aceştia manifestă un interes deosebit pentru lumea înconjurătoare, observând detaliile din naturã şi din viaţa necuvântătoarelor. Din acest motiv, în clase-

le primare se studiazã poezii scrise de Mihai Eminescu, printre care: ,,*Somnoroase pãsãrele*’’, ,,*Lacul*’’ , ,,*Revedere*’’, ,,*Ce te legeni codrule*?...’’, ,,*Fiind bãiet cutreieram*’’, ,,*Peste vârfuri*’’ ş.a. Dacã în clasa pregătitoare şi în clasa I asistă la prezentări despre scriitor realizate de obicei de cadrul

didactic şi participã la momente artistice pregãtite de acesta, în clasa a I I-a, elevii învaţã sã se orienteze în structura cãrţii. Astfel, operează cu noţiuni precum titlu, autor, capitol. Este un moment prielnic pentru a-i îndruma spre cercetare şi descoperire, pentru a realiza proiecte tematice interesante despre viaţa şi opera marelui poet.Tot acum, se pun bazele lecturii explicative. Copiii învaţã sã identifice fragmente în textile narative şi sã desprindã ideile principale sau sã gãsească tablouri în textele lirice şi sã le dea acestora titluri potrivite.

Multe din expresiile poetice sunt explicate şi memorate pentru a fi înţelese, dar şi pentru a fi utilizate în compuneri.În clasa a I I I-a, elevii sunt îndrumaţi sã realizeze fişe de lecturã în care precizează titlul, expresii deosebite, dar sunt încurajaţi sã-şi exprime şi propriile opinii în legãturã cu cele citite. De asemenea, li se solicită sã caute diverse articole despre viaţa şi opera scriitorului.Când ajung în clasa a IV-a, copiii sunt deprinşi sã expunã pe scurt conţinutul unei cãrţi citite, sã-şi exprime atitudinea faţã de personaje şi faţã de evenimentele descrise. Aici, discutãm despre volumul ,,*Basme*'', care este trecut în lista de lecturi suplimentare pe care elevii trebuie sã le citească. În plus, în clasa a IV-a, sunt îndrumaţi sã generalizeze conţinutul mai multor texte care au aceeaşi temã. Spre exemplu, istoria, temã regãsitã în operele ,, *Ce-ţi doresc eu ţie, dulce Românie!*'' şi ,,*Scrisoarea III''* , sau natura, prezentatã în poeziile ,,*Revedere*'', ,,*Somnoroase pãsãrele*'', ,,*Ce te legeni?...*''.Atitudinea pozitivã faţã de lecturã se formează şi se consolidează în procesul de învãţãmânt. Citirea unui text literar,descifrarea şi aprofundarea sa prin lecturã şi comentariu, înţelegerea limbajului, semnificaţiile sale sunt cãile ce conduc la crearea şi consolidarea atitudinii pentru lecturã şi, în mod treptat, la transformarea sa în convingeri, într-un comportament complex. Formarea cititorului de lecturã se realizează cu paşi mãrunţi, pe parcursul mai multor ani. Elevii trebuie obişnuiţi sã citească, sã se îndepãrteze de televizor sau calculator. Oricât de bine ar fi prezentatã o opera literarã pe micul ecran, oricât de *inspirit* ar fi ea transpusã, această trudã nu reuseşte sã suplinească lectura în sine. Numai lectura poate oferi posibilitatea de a insista, de a reveni asupra secvenţelor dificile sau mai plãcute pentru a le aprofunda sau a le gusta. În practica şcolarã se folosesc diverse forme de îndrumare a lecturii în afara clasei. Povestirea unei lecturi fãcutã de învãţãtor în aşa fel încât sã-i captiveze pe elevi, îi va determina pe aceştia sã citească textul.Citirea expresivã a unor povestiri scurte sau a unor fragmente din lecturi de cãtre învãţãtor, îi determinã pe elevi sã citească şi ei alte povestiri sau sã continue în mod independent lectura întreruptã într-un moment interesant al acţiunii. Orele de popularizare a cãrţii permit elevilor sã cunoascã mai multe opera ale unui scriitor. Prin astfel de lecţii, acesta devine cunoscut elevilor din întreaga clasã, nu numai celor care îl considerã autorul preferat. Expoziţiile de cãrţi se pot face pe baza unei tematici (de exemplu: ,,*Poezii despre vieţuitoare''*, ,,*Legende şi povestiri istorice*'' etc.) sau se expun unele cãrţi nou-apãrute. Cãrţile expuse trebuie însoţite de scurte prezentãri sau se extrag unele fragmente mai interesante. Ca sã-i atragã pe elevi, se afişează şi unele ilustraţii din aceste cãrţi.Şezãtorile literare mãresc, prin conţinutul lor, interesul elevilor

pentru lecturã şi contribuie la educarea gustului pentru citit. Ele se organizează pe clase sau între grupe din clase diferite. În program se pot înscrie lecturarea unor fragmente din operele diverşilor scriitori, se pot realiza mici scenarii, recitări, povestiri, etc. Jocurile literare sunt foarte îndrăgite de elevi şi se folosesc în diverse variante. Sugerăm câteva astfel de posibile jocuri create după modelele propuse de Gianni Rodari:
1)Prefixul arbitrar

Cuvintele pot deveni productive în sens fantastic şi prin deformare. Astfel, derivând cu prefixul mini-toate cuvintele care ne vin în minte, putem crea un tărâm al piticilor, aflat într-un mini-codru, pe un mini-lac, populat de mini-nuferi printre care se ,,cutremură'' o mini-barcă. Acelaşi exerciţiu-joc poate folosi şi alte prefixe: maxi-, a-, super- cu efecte atât de şocante în mintea ascultătorilor.
2)Poveştile pe dos

Un joc deosebit de atractiv se poate naşte prin răsturnarea premeditate a temelor din basmele citite. Cu totul altele vor fi întâmplările dacă zmeul e bun şi Făt-Frumos e rău, dacă Ileana Cosânzeana e cocoşată şi are gheare lungi şi şerpi în plete. Acest joc poate constitui startul spre o povestire liberă care să dezvolte autonomia în alte direcţii.
3)Ipoteza fantasticã

Este un joc-întrebare ce poate provoca gândirea, imaginaţia, fantezia creatoare a copiilor. Pentru a formula întrebarea, se aleg la întâmplare un subiect şi un predicat. Unirea lor va furniza ipoteza de lucru, dovedindu-se a fi extrem de productiva în mintea celor mici.Două întrebări de acest fel ar fi:
-Ce s-ar întâmpla dacă liftul vostru s-ar îndrepta vertiginos spre tărâmul celălalt?
-Ce s-ar întâmpla dacă un cal bătrân ar suna la uşa voastră, cerându-vă jăratic pentru mânzul său?
4)Colajul

Avem nevoie de lista lecturilor suplimentare recomandate pentru clasele I-IV. Din această listă se pot decupa frânturi de titlu sau chiar titluri întregi care se amestecă şi se lipesc. Iată ce se poate obţine:
"Făt-Frumos din lacrimă,
Mai am un singur dor:
O, rămâi…
Lasă-ţi lumea!"
Se analizează situaţia obţinută spre a desprinde din ea o povestire. Această propunere se alătură celorlalte care tind să îmbogăţească ambianţa în care copilul creşte. Ele ,,servesc matematicii, poeziei, muzicii, utopiei, angajării politice; în sfârşit omului întreg şi nu numai născocitorului. Servesc omului complet.'' (G. Rodari)

Eminescu-poetul şi publicistul. Interferenţe. (Prof. Lăcrămioara Maxim, Şcoala Gimnazială ,,Ştefan Bârsănescu'', Iaşi)

Oricare cititor al publicisticii eminesciene îşi găseşte răgazul de a medita la creaţiile artistice ale celui din urmă romantic, corelaţiile fiind inerente. În special, operele cu tematică istorică interferează, sub diverse aspecte, cu scrierile destinate gazetăriei. Istoria, ca temă a operei literare, reprezintă un atribut al romanticilor. În comparaţie cu natura, care la Eminescu este eternă, istoria e locul schimbărilor şi, de aceea, se înfăţişează poetului ca o expresie a strădaniei omului de a schimba destinul rău. Această strădanie este însoţită de satisfacţii, dar şi de nemulţumiri profunde, ce generează uneori sentimental zădărniciei. Prin operă, şi mai ales prin publicistică, angajat în polemică cu ziarul Românul, îndeosebi cu C.A.Rosetti, Eminescu îşi propune un program de reconstrucţie istorică, de revalorizare a jertfei şi faptelor creatorilor de istorie românească în fiinţa acestui neam. Conştient de responsabilitatea cuvântului scris, de rolul educativ, formativ al istoriei, pe linia marilor noştri cronicari, Eminescu durează între tărâmul publicisticii şi limanul poeziei:

„De-aşa vremi se-nvrednicirã cronicarii şi rapsozii

Veacul nostru ni-l umplurã saltimbancii şi irozii…'';

„O,eroi! care-n trecutul de mãriri vã adumbrise-ţi,

Aţi ajuns acum la modã de vã scot letopiseţi,

Şi cu voi dãrãpãnându-şi mila, vã citează toţi nerozii,

Mestecând veacul de aur în noroiul greu al poeziei… ''(Scrisoarea I I I)

Eminescu mai este convins cã scrierea istoriei naţionale este un lucru prea serios spre a fi la îndemâna oricui. „La gazetarii români, mai ales la cei liberali , lucrul e şi mai simplu – scrie el – îşi pun degetul în gurã şi vãd câte „cuvinte'' le vin în minte. La întrebarea aceasta se deschide dicţionarul nepaginat al capului compus din prea puţine file, pe care stau scrise libertate, egalitate , fraternitate, legalitate, suveranitate şi alte cuvinte cu tot atâta cuprins material, şi dupã aceea le-nşirã, mai punând pe la soroace şi câte un Ştefan cel Mare sau Mihai Viteazul, din buzunarul cãruia scoatem ce ne poftește inima. Bietul Ştefan Voievod!Ce-şi bãtea el capul cu idei, cum le au alde gazetarii noştrii?''Eminescu a criticat multe articole şi mulţi gazetari. Concepţia sa despre modul cum trebuie scrisã istoria o expune cu prilejul debutului sãu jurnalistic, la numai 20 de ani, luând atitudine criticã faţã de broşura lui D.Petrino, prin care-l ataca pe Aron Pumnul, considerat o primejdie naţionalã. Cu toate cã studiile de istorie le-a publicat în gazete, Eminescu impresionează prin rigorismul documentãrii, prin cuprinderea întregii istorii naţionale, de la origini pânã în zilele sale , prin patriotismul arzãtor, dar manifestat la marginile adevãrului, prin consecvenţa cu care-şi urmãrea scopul propus, aşa cum îi declara, cu luciditate, unui coleg junimist: „Panule, ştii tu cã în lumea aceasta nu este nimic mai interesant decât istoria poporului nostru, trecutul lui tot, tot este un şir neîntrerupt de martiri?''. Îl îndeamnã la aceastã reflecţie obârşia sa ţãrãneascã cu care se mândreşte. Rãspunzând acuzaţiilor ziarului Românul privind originea şi ocupaţiile sale anterioare, precum şi ale lui Slavici, Eminescu scrie: „ Cã unu îi român din Ardeal , cã celãlalt în copilãrie câtva vreme a legat cartea de gard şi şi-a fãcut mendrele printre actori, nu dovedeşte nimic rãu nici în privirea caracterului, nici în privirea inteligenţei lor. Dacã vor cerceta mai departe vor gãsi cã unul a legat araci în via pãrinteascã şi celãlalt a ţinut coarnele plugului pe moşia pãrinteascã şi, la urmã, cã amândoi sunt viţã de ţãran românesc; pe care nu-l faci strãin nici în ruptul capului şi pace bunã; cã în mucul condeiului nostru e mai multã naţionalitate adevãratã'' şi cã „ne ţinem groapa de pãrinţi, ce neam de neamul lor au fost români.''Prietenia poetului cu trecutul ţãrii nu este declarativã, ci ea este fundamentatã pe cunoştinţe profunde, prin apelare permanentã la document şi prin vastitatea informaţiei bibliografice. În urma unui studiu efectuat asupra vieţii şi activitãţii literare a poetului, G.Cãlinescu citează ca izvoare: cursul Istoria Egiptului al profesorului berlinez Lepsius şi de aici trimiterile bibliografice la Herodot, Ptolomeu, Mommsen, Jordanes, Dios Chrysostomus, bizantinul Priscus, preotul Salvianus, scriitorul Schiller. Despre români scoate informaţii din: Gh. Şincai, cronicarul Cuvente din bãtrâni de Haşdeu, Viaţa lumii de M. Costin, Vieţile paralele de Plutarh, Herodot, Dios Cassius, Romanische studien de Roesler, Arhiva istoricã a României a lui Hasdeu, Hurmuzachi (Fragmene din istoria romanilor), revistele: Arhiva românească, Magazin istoric pentru Dacia, Revista românã, Arhiva, Arhivul pentru filologie şi

istorie, Columna lui Traian , din cronicile editate de Kogilniceanu şi T. Ciporiu, Bonfinius şi J. Jung. El a ajuns în adevăr să cunoască istoria ca puţini dintre contemporanii săi, fapt lesne deductibil din operă şi întărit de mărturia celor ce l-au cunoscut. Evocând o întâlnire cu Eminescu, petrecută pe la 1888, într-o cafenea, Al. Odobescu îşi aminteşte că o buna parte a conversaţiei a urmat firul istoriei şi că poetul vădea cunoştinţe destul de bogate în ce priveşte istoria naţională. Cele mai complicate genealogii îi erau familiare, iar faţă de Bolintineanu arăta admiraţii fiindcă abordase teme istorice. Într-adevăr, Eminescu a manifestat un viu interes faţă de aspectele devenirii umane; cunoscând valorile produse de propriul său popor, s-a ataşat de durata românească. Odată poetul a proclamat: ,,Iubesc acest popor bun, blând, omenos, pe spatele căruia diplomaţii croiesc charte şi rezbele, zugrăvesc împărăţii despre care lui nici prin gând nu-i trece; iubesc acest popor nenorocit, care geme sub mareţia tuturor palatelor de gheaţă ce I le aşezam pe umeri!''. În raport cu marile figuri ale trecutului , Eminescu şi-a fixat atitudinea având în vedere lupta lor pentru libertatea patriei, evocându-i pe ,,întemeietorii de ţară'', ,,dătători de legi şi datini'' din veacul de mijloc, ca şi pe cei care, în epoca modernă, au contribuit la redeşteptarea sentimentului naţional. Marea duratã îl interesa prin contrast cu ,,omul trecător'', iar proiecţiile ei în istorie îl preocupau îndeosebi ca martori ai destinului uman. Faţă de haosul primordial, generator de lumi şi evenimente(Rugăciunea unui dac), istoria însăşi îi apărea ca un episod precar, la capătul căruia ,,timpul mort şi-ntinde trupul''(Scrisoarea I). Istoria este o imensă necropolă, pe care poetul o contemplă cu melancolie şi resemnare. Din trecătoarele civilizaţii de odinioară, n-au rămas decât ,,cântări de amar'', declinul şi moartea însoţesc ineluctabil paşii isto-riei (*Memento Mori*). Poetul se ştie un privilegiat să apropie şi să depărteze orice moment al duratei. Ca şi Dionis, el credea că spaţiul şi timpul sunt pure proiecţii subiective: ,,Trecut şi viitor e în sufletul meu ca pădurea într-un sâmbure de ghindă!''. Actualitatea e momentul de sintezã spre care co înverg celelalte dimensiuni ale duratei ,, Uriaşa roata a vremii înapoi eu o întorc, spune poetul (*Memento Mori*), însă coborând în istorie, el ştie că sensul mişcării este ireversibil. Vremea nu se mai întoarce, dar ea se salveazã în proiecţiile pe care le aruncă asupra viitorului. Însemnările eminesciene denotă nu numai o culturã istoricã de bun nivel, dar şi o anume ,,lecturã'' a faptelor. Studiosul n-a ţinut să noteze orice, cid oar elemente semnificative pentru un spaţiu cultural sau altul. Prin Lepsius, binecunoscut orientalist, se iniţia în istoria Egiptului şi a vecinătăţilor acestuia, iar trimiterile bibliografice denotă siguranţa izvoarelor, spirit selectiv, discernământ critic. Pasajele transcrise cu grijă în caiete indicã preocuparea de a se iniţia în literatura despre daco-geţi şi vecinii lor. Nu ezită a nota decadenţa moralã a lumii romane. În toate, Eminescu se interesează de ,,spiritul epocii'', de atitudini, obiceiuri, conduite exemplare. Pentru el, istoria e un depozit de fapte la care putem apela mereu, spre a ne lumina şi întări, cu toate că, adesea, concluziile ei invită la pesimism. Memento Mori e un exemplu la îndemână, cu acea suită de civilizaţii supusă stingerii ineluctabile. Situat în miezul duratei, atent la prefacerile şi ipostazele acesteia, istoricul are menirea să modeleze trecutul, revelându-i treptat tainele. ,,Nimic nu e mai interesant decât istoria poporului nostru'', observa Eminescu, convins că aceastã istorie nu e mai prejos decât marile istorii ale lumii şi că trăsătura ei distinctive e martirajul. Nimeni n-a estimate mai generos valorile autohtone şi n-a atribuit duratei noastre un caracter mai viu, mai dramatic şi mai coerent.

Panorama marelor figuri ale trecutului, cãrora le evidenţiazã faptele şi gândirea, începe pentru epoca feudalã, cu Mircea cel Batrân. În antitezã cu aroganţa cavalerilor apuseni, exprimatã cu prilejul luptei de la Nicopole, ,,setoşi de glorie şi plini de ambiţie'', voievodul şi-a salvat oastea de la un dezastru, pentru cã ,,Mircea era un biet roman cu mintea coaptã, care ştia cã popoarele au lucruri mai scumpe de apărat decât gloria.'' Lupta de la Nicopole (25 septembrie 1936), în care armatele cruciate conduse de regale Ungariei, Sigismud de Luxembourg sunt înfrânte de oastea lui Baiazid I, îi prilejuieşte o admirabilã reflecţie despre efectul nociv al gloriei nemãsurate: ,,Gloria nu se bea, nu se mãnâncã, ea nu vindecã oasele sfărâmate de ghiulele, nu cârpeşte mantalele rupte prin care suflã amorţitul crivăţ, nu înlocuieşte porumbul crud, pe care l-au mâncat soldaţii noştri, cu pâine caldã, c-un cuvânt, Gloria ce o câştigi e frumos lucru, dar pentru dânsa e bine ca omul sã nu rişte mãcar nici degetul mic, precum zeci de mii de oameni şi zeci de milioane de bani, storşi la urma urmelor, tot din spinarea muncii productive a ţãranului.'' Strãbătând întreg spaţiul românesc ,, în cruciş şi curmeziş'', locuind aproape douã luni, în vara lui 1878, în casa junimistului Mandrea de la Floreşti-Gorj şi de aici efectuând cãlătorii de documentare în împrejurimi, Eminescu aflã la mãnăstirea Govora despre ,,cronograful'' lui Mihail Moxa şi este impresionat de descrierea pe care cãlugărul oltean o face luptei de la Rovine.O comparaţie, chiar şi sumarã, a acestei descrieri în fragmentul din Scrisoarea III este, în acest sens, relevantã, atestând lucrarea lui Moxa drept unul dintre izvoarele poeziei eminesciene.Eminescu este primul care demonstrează cã la Rovine a fost o victorie strălucitã a românilor asupra lui Baiazid. Istoricul l-a ajutat şi s-a completat cu Poetul. Mircea, ca şi Ştefan cel Mare, n-a avut altã preocupare decât neatârnarea ţării. ,,Mircea I – acest prototip luminos al artei rãzboinice şi al celei diplomatice la români – n-a gîndit toatã viaţa lui decît la menţinerea neatârnării. La 1394 bate pe Baiazid Ilderim în memorabila luptã de la Rovine,pãstratã în memoria întregii Peninsule Balcanice; la 1395 încheie tratat de alianţã cu Ungaria, la 1396 ia parte la bătălia de la Nicopole, în 1398 bate el singur pe Baiazid lângã Dunãre, la 1406 îşi întinde mîna în Asia şi scoate pe Musa ca pretendent în contra lui Soliman I, îl susţine cu bani şi arme şi îl face împărat; la 1412…''Eminescu îl impune definitiv pe Mircea cel Mare în conştiinţa naţionalã, în adevãrata lui mãreţie şi semnificaţie. Iar Scrisoarea III se bazează pe adevărul istoric privind victoria lui Mircea la Rovine şi pe patriotismul poetului, pe dorinţa acestuia de a ridica figura lui Mircea cel Bătrîn la înălţimea unui mit. În dialogul Mircea – Baiazid urmărim, pe viu, cum ,,istoricul'' ajutã pe ,,poet'' sã nascã o capodoperã. Iubitor de istorie, Eminescu, vizitînd Oltenia, îşi exprimã opiniile asupra domnitorilor români în aceastã parte a ţării(Mircea cel Bătrîn, Mihai Viteazul, Matei Basarab, Constantin Brîncoveanu, ,,domnul'' Tudor Vladimirescu) sau despre monumentele istorice. Cunoscând, din propria experienţã caracterul dublu, perfid, accentele patriotarde ale unor politicieni, cu sufletul plin de indignare, le recomandã acestora cunoaşterea şi înţelegerea trecutului istoric, pilduitor de învăţãminte. Comparând evenimentele istorice interne cu cele externe, Eminescu constatã cã, ,,într-un timp în care Europa toatã se bãtea în capete, noi am avut norocirea de-avea dupolaltã, o datã în Muntenia, pe-un Mircea, apoi în Moldova pe Ştefan cel Mare. Acesta din urmã era fiul de suflet al lui Mircea, el copilărise la curtea de Argeş şi la Tîrgovşte, el avea aceeaşi tendinţã de a uni creştinătatea contra Semilunei; cu-n cuvînt avea o idee superioarã individualităţii sale.'' Bun

genealogist, Eminescu face o scurtã istorie a familiei lui Mircea, constatând cã între urmaşii acestuia ,,se-ncinse acea luptã dinasticã care împãrţi ţara în Dãnuleşti şi Drãculeşti, cãutînd unii razim la turci, alţii la unguri, toţi în afarã.'' Epoca sa este încadratã în cea universalã: ,, Mircea I a domnit de la 1387-1419, adicã 32 de ani. În timpul sãu, Casa Lancaster a ajuns pe tronul Angliei, s-a întemeiat Casa Imperialã a Germaniei; s-au lãţit puterea turcilor în Europa; în zilele lui erau rãzboaiele între Franţa şi Anglia, trei îşi disputau sceptrul Germaniei şi trei papi scaunul Sfîntului Petru; atunci trãia Tamerlan şi Baiazid-Fulgerul,… şi Asia şi Europa erau în foc. Cunoscãtor în profunzime al istoriei naţionale, exponent şi interpret de geniu al spiritualitãţii româneşti, prin creaţia sa literarã, ca şi prin bogata şi istovitoarea activitate gãzetãreascã, Eminescu a trudit la afirmarea plenarã şi corectã a istoriei neamului sãu:,, În suta a XV, avanscena teatrului Universului este ocupatã de români. Românii sunt poporul cel mai însemnat al Europei: Ioan şi Matei Corvin în Ardeal. Conceptînd unitar istoria românilor, Eminescu remarcã figura impunãtoare a lui Ştefan cel Mare ,,asupra mãrimii cãruia abia arhivele din Veneţia încep a ne lãmuri şi care crease Moldovei un rol atît de strãlucit pentru vremea sa.'' Evocarea lui Ştefan cel Mare, ca şi altor mari domnitori români, subliniazã evoluţia şi importanţa elementului autohton în formarea organicitãţii proceselor social-politice. Corelând faptele istorice ale românilor din cele trei provincii româneşti, accentuînd ,,vigoarea extraordinarã a începuturilor noastre istorice'', în antitezã cu moliciunea epigonilor, Eminescu trece de la Mircea cel Bãtrîn la Ştefan cel Mare. De altfel, Eminescu este ales de cãtre adunarea generalã a studenţilor români din Viena(martie 1870) secretar al Comitetului Central, avînd sarcina întocmirii apelului ce va fi adresat instituţiilor de culturã şi învãţãmînt personalitãţilor politice şi ştiinţifice în vederea sprijinirii serbãrii de la Putna, patru secole de la sfinţirea Mãnãstirii. Ca organizator principal al acestei ample mişcãri a studenţilor români de pretutindeni, se confruntã cu blestemata lipsã de unitate a românilor în momentele premergãtoare sau cuprinse între marile evenimente istorice. În apelul dat(Viena 4 martie 1870), Eminescu concepe acest eveniment ca unul deosebit: pe lîngã caracterul sãu religios şi cel naţional: ,, Crist a învins cu litera de aur a adevãrului şi a iubirei, Ştefan – cu spada cea de flãcãri a dreptului. Unul a fost libertatea, celãlalt – apãrãtorul evangelului ei.'' Memoria ,, eroului naţiunii româneşti'' se cuvine a fi cinstitã cu pioşenie, datã fiind personalitatea sãrbãtoritului: ,,Puternic şi înfricoşat în rãzbel, el era pios şi blând în pace; cãci câte rãzbele, atîtea azile ale rugãciunei şi ale inimei înfrânte, atâtea mãnãstiri.''O privire originalã şi îndrãzneaţã aruncã asupra domnitorului unificator Mihai Viteazul şi mai ales asupra ,,legãturii de glie'' a ţãranului în timpul domniei sale. Spre a-i motiva aceastã mãsurã a domnitorului , Eminescu examineazã originea şi evoluţia proprietãţii agrare româneşti în context istoric, în funcţie de creşterea demograficã şi creşterea economicã a populaţiei. Fãcînd uz de cronici şi documente istorice, Eminescu demonstreazã, în primul rând, cã românii au fost un popor pururi liber şi cã nelibertatea lor e de-o provenienţã foarte târzie. În al doilea rând,documentele dovedesc cã românii formau un popor ce respecta cu sfinţenie dreptul de proprietate al altuia. Aceastã ,,mamã iubitoare'' a îndurat ea însãşi mizerie şi chin, invidie şi nerecunoştinţã. O spune chiar poetul dintr-o scrisoare din 1882 cãtre un prieten ieşean, dupã înlãturarea sa de la conducerea cotidianului bucureştean ,,Timpul'', în paginile cãruia şi-a exprimat opiniile şi principiile sale politice, idei şi lecţii de

istorie: „ Tu trebuie sã-ţi închipui astãzi sub figura mea un om foarte obosit, de vreme ce sunt singur la negustoria asta de principii şi peste aceasta bolnav, care ar avea nevoie de cel puţin şase luni de repaus pentru a-şi veni în fire. Ei bine, de şase ani aproape o duc într-o muncã zadarnicã, de şase luni mã zbat într-un cerc vicios, în cercul acesta, care cu toate acestea e singurul adevãrat, de şase ani aproape n-am linişte, n-am repausul senin de care aş avea atâta trebuinţã pentru ca sã pot lucra şi altceva decât politicã. Folosul meu dupã atâta muncã e cã sunt stricat cu toatã lumea şi cã toatã energia, dacã am avut-o vreodatã, şi toatã elasticitatea intelectualã s-a dus pe apa sîmbetei. Eu rãmîn cel amãgit în afacere, cãci am lucrat din convingere şi speranţã în consolidarea ideilor mele şi un mai bun viitor. Dar nu merge. În opt ani de cînd m-am întors în România, decepţiune a urmat dupã decepţiune, şi mã simt atât de bãtrân, atât de obosit, încât degeaba pun mâna pe condei sã-ncerc a scrie ceva. Simt cã nu mai pot,mã simt cã am secat moraliceşte şi cã mi-ar trebui un lung, lung repaus ca sã-mi vin în fire. Sunt strivit, nu mã mai gãsesc şi nu mã mai recunosc. Aştept telegramele Havas ca sã scriu iar, sã scriu de meserie, scrie-mi-ar numele pe mormînt şi n-aş mai fi ajuns sã trãiesc.''

Influenţe byroniene în cultura românã

(Prof. Ionela Stătescu Şcoala Gimnazială „ Ștefan Bârsănescu" Iași)

Scriitorul P. G. Trueblood susţinea că : „secolului al XX- lea are nevoie de umanitate caldă, de râsul terapeutic, de luciditatea sănatoasă si de realismul politic al lui Byron. Independenţa lui spirituală, intransigenţa, pasiunea lui pentru libertate si elocinţa lui convingătoare, îl fac şi azi pe Byron unii dintre apãratorii cei mai eficienţi ai popoarelor asuprite şi ai naţionalitaţilor rãsculate din întreaga lume modernă."Afirmaţia de mai sus nu şi-a pierdut din autenticitate nici în secolul nostru, secol pe care l-am fi vrut liber de constrângeri şi reorientat cãtre valorile culturale adevărate.Şi pentru că ne aflăm în ceas aniversar al marelui poet naţional Mihai Eminescu, socotim că am putea reaminti despre influenţa pe care a avut-o romanticul Byron asupra operei marelui poet român. Şi de ce nu? Insuşi Garabet Ibrăileanu susţinea cã :" o cultura străinã împrumutată este ca un capital străin menit să puna în utilitate, spre cel mai mare beneficiu, o bogaţie naţională care altmintrelea ar rămâne neexploatată." Eminescu aparţine romantismului prin ardoarea imaginaţiei, prin fervoarea căutărilor în marile problemei ale existenţei, prin pasiune şi ideal, prin atributele genialităţii sale. Poetul nu putea rămâne străin de un creator de tip personal și mitologic precum Byron. Studiile vieneze şi berlineze, contactul cu literatura romantică de pretutindeni au fost surse de contact cu poezia lui Byron, care îi putea fi accesibila în original sau în traducerile germane, franceze sau române. Eminescologii sunt de acord că poetul se află sub semnul unui romantism *de tip byronian* care îl marca prin atracţia faţă de temele căutarii, damnaţiunii faţă de tipologia titaniului şi a geniului. Zoe Dumitrescu-Buşulenga discerne în dispoziţia subiectului poetic din „*Odă in metru antic*", viziunea eminesciană asupra lui Napoleon, o filtrare pură a stării byroniene, care se complace cu voluptate în suferinţă şi care invoca drept alinare „nepăsarea tristă". Versul „ De racla ta razim eu harfa mea spartă"(„*Mortua est*") este presupus a proveni din poemul "The Harp the Monarch Ministrel Swept" ("Hebrew Melodies"). Asemănarea dintre copilul adormit în „Cain" și „Călin", a traiectoriei luminoase lăsate de zmeu în „Călin Nebunul" şi „ Heaven and Earth", alte asemenea amănunte incidentale dovedesc frecventarea textului lui Byron de către Eminescu. Ambii poeţi manifestă tendinţa de a se autoironiza. Setea speculativă şi introspectiva unui temperament înclinat spre meditaţie şi dezbatere conceptuală par a du-

ce disputa în plan ideatic.Numele poetului englez este folosit cu parcimonie de Eminescu în poezie. În „*Epigonii*"-„Şi ca Byron treaz de vântul cel sălbatic al durerii, / Palid stinge...". În „*Pustnicul*". poetul e asociat cu ironia romantică- „În corp de înger, sufletul diform / Ironiei lui Byron să-i simt pulsul...".Unei zone byroniene îi aparţine şi poemul „*Fata-n grădina de aur*". Tema este comună în poemul lui Eminescu şi în „*Heaven and Earth*"- iubirea dintre o pamânteană şi un nemuritor, aspiraţia de a depăşi condiţia. La Byron aspiraţia de autodepăşire nu presupune o superioritate a celui care optează; Anah şi Abolibamah nu se înalţă cu Azaziel şi Samiasa la cer pentru că, spre deosebire de Fata din grădina...sau Cătălina, au priceput alcătuirea aleasă a iubirii lor, ci mai curând prin forţa împrejurării. La Eminescu năzuinţa ieşirii dintr-un tipar predestinat este un sentiment de afirmare a personalităţii, propriu geniului. Eminescu şi Byron se întâlnesc în special în ceea ce poetul englez a lăsat moştenire literaturii europene, în byronism, confluent a numeroase direcţii preromantice şi romantice. Byron a fost pentru Eminescu un autor al unor lucrări în sensibilitatea cărora poetul nostru naţional putea să se regăsească.

Ziua culturii Naţionale (Profesor Elena Codrina Jijie, Onești, România)

Ziua de naştere a marelui poet român Mihai Eminescu a fost declarată în anul 2010 „Ziua Culturii Naţionale" , Eminescu devenind un model şi , cu timpul , un mit al spiritualităţii noastre. Proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaţilor la 16 noiembrie 2010. Iniţiatorii proiectului de lege au motivat alegerea acestei date astfel „Ziua Culturii Naţionale va fi, în viziunea noastră , o zi în care nu numai celebrăm un mare creator , dar şi o zi de reflecţie asupra culturii române , în genere, şi a proiectelor culturale de interes naţional„.Există precedente pentru această sărbătoare şi în alte ţări europene. Astfel, în Spania , Ziua Culturii a fost aleasă în ziua morţii lui Miguel de Carvantes, iar în Portugalia , în ziua în care s-a născut Luis de Camoes. Şi autorităţile din Republica Moldova au hotărât ca ziua de naştere a lui Mihai Eminescu să devină Ziua Culturii Naţionale. De ce a fost aleasă ziua lui Eminescu drept zi a Culturii Naţionale? Poate pentru că „El e cel care a spus că teiul e sfânt. El e cel al cărui nume nu se cade să fie luat în deşert. (...) El e cel care oricâte deznădejdi ne-ar încerca ne dă temeiuri ca totuşi să nu deznădăjduim"(Geo Bogza). Poate pentru că reprezintă „ omul deplin al culturii româneşti" (C. Noica). Poate că niciodată nu e prea mult să-l recitim pe poetul, prozatorul, dramaturgul, ziaristul şi gânditorul Mihai Eminescu. „Pentru a fi oneşti şi autentici, când vorbim despre Eminescu, trebuie mai întâi să-l recitim...(...) Un student român la Viena şi Berlin , care ştia germana şi franceza , voia să absoarbă istoria religiilor, astronomie , filosofie, fizică , etnopsihologie , greopolitică , să facă simultan metafizica şi gazetărie angajată. Un suflet romantic dedat armoniei universale , dar pe care malaxorul politicianismului valah l-a spulberat întru nimicnicia firii sale. Ce lecţie mai sublimă şi mai tristă , totodată , de românitate se poate înlocui?„ , spunea critiul literar Dan C. Mihăilescu , într-un portret inedit făcut lui Eminescu.Eminescu a fost o personalitate copleşitoare, care i-a impresionat pe contemporani prin înteligenţă, memorie , curiozitate intelectuală , cultura e nivel european , bogăţia şi farmecul limbajului. Din acest motiv putem spune că „ fără Eminescu am fi mai altfel şi mai săraci"(Tudor Vianu).Nume de rezonanţă, repere ale culturii româneşti. Alături de Eminescu , literatura română a strălucit prin alţi mari clasici: Ion Creangă şi Ion Luca Caragiale.Cultura noastră se mândreşte şi cu nume mari ale sculpturii, cel mai renumit fiind Constantin Brâncuşi şi renumitul Ion Hirescu.Şcoala de arhiectură a

devenit celebră prin nume ca Ion Mincu sau Petre Antonescu. Toate aceste nume , care au adus faima culturii noastre în lume, constituie motive de mândrie pentru orice român. Fie că sunt din literatură, din muzică din teatru sau film, din sculptură , pictură ori arhitectură, au marele merit de a fi dus Cultura Naţională mai departe de graniţele ţării şi îi sărbătorim pe toţi la 15 Ianuarie, în fiecare an.

Rolul activităţilor extracurriculare în transmiterea valorilor culturale (Prof. înv. primar Tomulesei Elena-Şcoala Gimnazialã,,Ion Creangã''Iaşi, prof. înv.primar Munteanu Adriana-Şcoala Gimnazialã,,Ion Creangã'', Iaşi)

Ce este **cultura?** Ce aparţine de sfera culturii în secolul XXI,într-o lume care şi-a pierdut valorile si principiile? Cum putem defini cultura pe înţelesul tinerelor generaţii şi cum le putem transmite valorile culturale?Pentru a putea rãspunde la toate aceste întrebări trebuie sã pornim de la o bunã definire şi înţelegere a conceptului şi a fenomenului de culturã şi de la o distincţie clarã între culturã şi false valori. În sens larg, dupã cum este explicat şi în Dicţionarul Explicativ al Limbii Române,**cultura** reuneşte ,,totalitatea valorilor materiale şi spirituale create de omenire şi a instituţiilor necesare pentru comunicarea acestor valori'' (DEX,p.248) şi reprezintã,astfel,o ,,bancã a înţelepciunii colective''(Mircea Agrabian, p.90).În epoca modernã, termenul a dobândit înţelesuri noi, referindu-se cu precãdere la ,,efortul de educaţie,de formare spiritualã,de cultivare şi dezvoltare a facultãţilor sufleteşti''(Dicţionar de Filozofie,p.168) şi devenind unul dintre cele mai complexe şi mai controversate concepte. În sens restrâns, cu referire şi aplicare la o comunitate definite, cultura reprezintã un,,ansamblu de conduite şi simboluri purtãtoare de semnificaţii, moştenit social şi transmis prin diferite practice , un sistem de reprezentãri şi un sistem de forme simbolice , un mijloc prin care oamenii comunicã, îşi perpetuează şi îşi dezvoltã cunoştinţele şi atitudinile faţã de viaţã''(Constantin Cucoş,p.120). Oamenii transmit cu ajutorul limbii înţelepciunea colectivã şi ideile lor altor membri ai comunitãţii şi copiilor lor. Ideile şi acţiunile care se dovedesc a fi soluţii satisfãcãtoare devin cunoştinţe ,credinţe şi obiceiuri ale grupului, pe care un individ le acceptã şi la care se adaptează, beneficiind de ele şi fiind modelat de cultura societãţii lui. În cele din urmã, contribuie şi el prin experienţa lui personalã cu noi elemente la cultura care l-a format , dar care nu este de ordin material, ci e formatã din elemente abstracte, precum ideile, credinţele, valorile, atitudinile şi modelele de comportament. Mai mult, cultura se regãseşte în mentalitatea şi personalitatea oamenilor, dar este şi în strânsã legãturã cu rezultatele materiale ale acestor atribute umane. Prin urmare, cultura se caracterizează printr-o oarecare stereotipie, fiind un sistem de valori transmisibile printr-o multitudine de forme de expresie:artã, literature, istorie, limbã etc. Faţã de alte expresii spirituale , cultura se ca-racterizează prin distinctivitate; ea iese în evidenţã când este raportatã la altele şi, astfel, devine valoroasã. Prin urmare, cu cât iese mai mult în evidenţã, cu atât este mai diferitã decât celelalte, iar aceastã distinctivitate transpare din cuprinsul de valori şi expresii de manifestare şi nu din gradul de superioritate al unei culture faţã de o alta, pentru cã nici o culturã nu este superioarã altora. Astfel, cultura românească,la fel ca toate culturile , are un etos propriu, fiind o întrepãtrundere simultanã şi succesivã de arii şi tradiţii culturale distincte, precum cea europeanã şi orientalã. Cultura românească, având puternice rãdãcini populare, deţine valenţe spirituale trainice şi se remarcã prin însuşiri creatoare deosebite ale poporului român, atât în

domeniul artei, literaturii cât şi în cel al ştiinţei, tehnicii, etc. În societatea românã contemporanã, care a pierdut multe din valorile şi principiile care aparţin de aria culturii şi a fãcut loc superficialului şi artificialului, se face deseori referire la personalitãţi creatoare precum Dimitrie Cantemir, Ion Creangã, Mihai Eminescu,Vasile Alecsandri, I. L. Caragiale, Nicolae Grigorescu, Constantin Brâncuşi, Traian Vuia, Henri Coandã, Spiru Haret,Victor Babeş, Vasile Pîrvan, George Enescu şi alţii, deoarece produsul creator contemporan nu suplineşte nevoia de culturã a societãţii.Reperele culturale contemporane sunt rare sau lipsite de substanţã, neputând fi încadrate în aceeaşi arie cu reperele culturale ale secolelor trecute. Prin urmare, dificila sarcinã de a transmite adevãratele cunoştinţe şi credinţe culturale tinerelor generaţii,care aparţin unui context cultural arid, revine şcolii şi dascãlilor. În consecinţã, ,,procesul prin care un grup cultural încorporeazã la descendenţi elemente valorice specifice în vederea integrãrii optime în viaţa comunitarã'' (Constantin Cucoş, p.124) este **enculturaţia.** Enculturaţia se referã la ,,cu-mulul cultural achiziţionat pe parcursul vieţii, adicã tot ceea ce este disponibil în mediu fãrã a exista învãţare deliberatã'' (idem). Acest proces de familiarizare a unui individ cu elemente aparţinând culturii sale nu este întotdeauna conştient şi nu presupune neapãrat un cadru formal de transmitere a valorilor culturale , ci dimpotrivã, necesitã un mediu informal. Acest mediu informal este reprezentat de toate situaţiile cu care individual se confruntã în practica de toate zilele şi care nu sunt selectate, prelucrate sau organizate din punct de vedere pedagogic.Astfel, elementele unei culturi se ascund în spatele de zi cu zi şi al regulilor nescrise care reglementeazã viaţa unui individ. Aceste elemente se pot naşte şi în perimetrul şcolar, iar prin ele trebuie sã se faciliteze informaţiile de ordin cultural.Un important domeniu al cunoştinţelor conţinute de culturã este limba, principalul instrument cu ajutorul cãruia copiii asimileazã cultura societãţii lor.Noi,învãţãtorii,prin studierea in cadrul disciplinelor de învãţãmânt-limba şi literatura românã, educaţie civicã, istorie, educaţie muzicalã, educaţie plasticã şi educaţie tehnologicã a unor teme cu conţinut cultural, contribuim la transmiterea şi însuşirea cunostinţelor din sfera culturalã şi dobândirea unor deprinderi de comportare general acceptate. Pe lângã activitãţile întreprinse în cadrul orelor la clasã, activitãţile extracurriculare sunt atractive, recreative, dinamizatoare şi au un rol deosebit în formarea valorilor culturale. Copiii, îndrumaţi de dascãlii lor, participã la slujbele de sfinţire care au loc la începutul anului şcolar sau la sãrbãtorirea patronului spiritual al unitãţii de învãţãmânt ,la îngrijirea monumentelor religioase şi a troiţelor.Organizarea unor colecte şi donaţii de carte pentru ajutorarea colegilor aflaţi în dificultate constituie alte activitãţi în cadrul cãrora copiii învaţã sã fie generoşi şi receptivi la nevoile celorlalţi şi îşi însuşesc adevãrate valori culturale.Serbãrile copi-lãriei, momentele acestea de maximã bucurie, atât pentru copii,cât şi pentru pãrinţi şi chiar pentru bunici, în care poezia, dramatizãrile unor texte, dansurile şi cântecele participanţilor . Organizarea ma-nifestãrilor care au loc în funcţie de mari sãrbãtori, Sãrbãtoarea Crãciunului, a Floriilor, a Învierii Domnului, stimulează şi dezvoltã unele trãsãturi ale personalitãţii: cinstea,curajul,voinţa,hotãrârea,toleranţa,dra - gostea pentru aproape.Sãrbãtorirea marilor evenimente din istoria poporului român are o dublã însemnãtate: pe de o parte asigurã perpetuarea tradiţiei,iar pe de altã parte transmite elevilor informaţii despre importanţa acestora în evoluţia poporului român de-a lungul istoriei. Excursiile şi vizitele la biserici şi mãnãstiri din oraşul

nostru,dar şi din ţarã, care fac parte din patrimonial naţional au un pronunţat caracter instuctiv-educativ.Copiii dobândesc informaţii pe baza perceperii directe prin observarea monumentelor, picturilor originale, hãrţilor, frescelor, colecţiilor de icoane şi obiectelor de cult, formându-şi o imagine de ansamblu cu privire la vechimea poporului român, a obiceiurilor şi tradiţilor româneşti.În timpul acestor activitãţi ,ei sunt orientaţi sã urmãreascã şi aspecte privitoare la viaţa personalitãţilor istorice, sã asculte explicaţiile ghidului, sã achiziţioneze material intuitive:icoane,vederi, casete audio sau video, cruciuliţe, cãrţi de rugãciuni şi sã asimilize cunoştinţe referitoare la lãcaşuri de cult şi la viaţa unor sfinţi, domnitori ctitori, scriitori.Astfel, cu prilejul vizitării mãnãstirilor din Nordul Moldovei, au ocazia ca, pe lângã informaţiile referitoare la ctitoriile lui Ştefan cel Mare de pe malul drept al Prutului, sã se familiarizeze şi cu celelalte ctitorii de pe malul stâng al Prutului,mai puţin accesibile din punct de vedere al plasării geografice. Valorificarea cunoştinţelor achiziţionate în timpul acţiunilor menţionate se materializează în redactarea unor compoziţii literare, în realizarea unor lucrări artistico-plastice, mape tematice, portofolii şi colecţii potrivit interesului manifestat, abilitãţilor şi vârstei copiilor.În cadrul activitãţilor, se poate apela la o gamã largã de mijloace auxiliare:texte literare cu conţinut istoric şi religios care permit valorificarea mesajului educativ cu conţinut moral(elemente de istorie),mijloace audio-video,emisiuni televizate,calculatorul sau videoproiectorul.O activitate extra-şcolarã de mare importanţã,apreciatã atât de elevi,cât şi de cãtre pãrinţii acestora şi de cãtre toţi factorii responsabili din învãţãmânt şi nu numai ,o constituie organizarea unor tabere de creaţie (plasticã, ştiinţificã, tehnicã, literarã) care asigurã pe lângã activitãţile recreative şi pe cele de formare a unor deprinderi administrative-gospodãreşti şi de manifestare a unor comportamente sociale şi morale.Modul de a saluta,de a mânca,de a bea ,de a te raporta la alţii,gesturile şi cuvintele folosite constituie elemente importante în procesul de enculturaţie,pentru cã perpetueazã atitudini şi comportamente de la antecedenţi la descendenţi. Lucrãrile create de cãtre copii în timpul acestor tabere contribuie la cultivarea talentului micilor artişti şi la creşterea stimei de sine ce le dã încredere în ceea ce pot sã realizeze. Activitãţile extracurriculare bine pregãtite sunt atractive la orice vârstã pentru cã se desfãşoarã într-un cadru nou,stârnesc interes,facilitează acumularea de cunoştinţe noi.Mediul de acţiune fiind deosebit,iar tehnicile de instruire altele decât cele utilizate în sala de clasã permit acumularea unor informaţii diverse şi reale asupra obiectelor şi valorilor culturale pe care le studiazã, contribuie la dezvoltarea spiritului de observaţie, îmbunãtãţesc memoria vizualã şi auditivã, având un impact pozitiv asupra personalitãţii copiilor.Transmiterea valorilor culturale este dificilã deoarece elementele ei componente nu sunt de ordin material,deci mai greu accesibile şi comprehensibile. Cultura nu este la îndemâna oricui, doar aspectele ei exterioare fiind uşor de reperat şi recunoscut.Totuşi,cea mai mare parte a elementelor culturii, precum mentalitãţile, idealurile,concepţiile,rãmân ascunse,fiind greu de determninat.În cazul celor mici, accesul la culturã este înlesnit in principal de cãtre şcoalã,deci le revine dascãlilor dificila responsabilitate de a selecta, organiza, transmite şi implementa elevilor acele informaţii cu adevãrat valoroase din punct de vedere cultural.

Țară "bătrână" căutam tineri

generația mea nu e una plină de romantism
și eleganță
dar trebuie să înțelegi că suntem toți copii ai

soarelui
nu mai vreau să fur idei și concepte pe care
nici tu nu le știi în sine
mă înveți să simt, să suport viața, să pun
rime și ritm acolo unde nu simt
generația mea nu are dungă la vorbă și
cravată la ceas...are limbi mii și una :
Intuiția
generatia mea crede în tot ce ați învățat-o să
creadă precum în nodul gordian
generația mea e rana ascunsă a adevărului
care e mai frumos așa crud și trist
și necizelat prin uzine ale omului nou... ea e
omul nou … maidanezul viitorului
generația mea se ridică din ruină ca o pasăre
phoenix care-și plânge în van de vină
generația mea a citit în nori, în culorile
cerului, ale râurilor și ale nopții roșii de vin
de țară, țara asta alimentară,
a citit ce nu trebuia în marginea societății
corecte…furând curcubee interzise când
blocurile dormeau în nepăsarea faptului că
ne ratăm...la braț cu fericirea
generația mea e tot ce nu s-a zis despre
frumos dacă ați fi fost și voi cu noi
așa că noi...nu suntem aici...e prea târziu
pentru a fi aici
e prea devreme pentru a înțelege...
dacă ai da o clipă din cerul ăla indivizibil...ai
înțelege

(Daniel Cruștin, Onești, România)

Ales întru Iubire

Amețesc, mileniile,
Zboară, stâncile,
Pustiul e izvor,
Când mulțumesc Cerului
Pentru pacea ta.
Tu îmi oferi totul,

Cu tine străin nestrăin,
Iar tu fiind totul,
Și singurătatea mea
Este Totul.

Îmi simt sufletul
Trăindu-l
În capelă corală
Cu lumea
Din Totul Luminii
În care mă conduci
Cu Harul tău
De ales al Iubirii.

(Diana Zlatan-Ciugureanu, Chișinău,
Republica Moldova)

Iubire pulsatorie

Iubirea, nu este o linie continuă fiindcă ştim că ar fi indestructibilă şi ar tinde spre infinit. Iubirea este pulsatorie, perioade de clipe, de viaţă, de dor şi tristeţe pe axa absciselor, când pozitivă cu amintiri minunate şi multă iubire, ca apoi să meargă sub axa spre negativ cu multă durere şi suspine şi deznădejde. De obicei fiind o ştiinţă matematică, iubirea grafic al sufletului ar trebui să aibă perioade pulsatorii exacte, câtă fericire deasupra axei la pozitiv, atâta durere suspine situate sub axa având semnul minus în faţă. Dar uneori şi matematica nu da rezultate exacte, da cu virgulă şi sute de zecimale transformate în perioadă, nu întotdeauna sunt numere întregi, aşa şi iubirea poate avea perioade până la infinit şi poate fi sfărâmată în mii şi mi de zecimale.Iubirea noastră pulsatorie, o sinusoidă a inimii noastre o părticică dintr-o electrocardiogramă a sufletului, un infinit improbabil cu deznodământ necunoscut. Însă eu iubesc iubirea noastră pulsatorie fiindcă atât mi-a mai rămas!

(Florin Stratulat, Moinești, România)

Suflete pereche

Sunt oameni care doar răsar în viaţa noastră
Precum cometele umblând prin cer;
Urmându-şi steaua lor albastră,
Se nasc, trăiesc şi apoi pier
Lăsând în urmă dâre de mister…

Răsar şi trec fulgerător printre dorinţe;
Împart cu noi căldură, strălucire.
Arzând ca torţele aprinse,
Le dăruim speranţă şi iubire.
Ne lasă în schimb numai dezamăgire…

Le spunem “suflete pereche”
Căci ne învaţă zborul, strălucirea.
Într-un târziu descoperim ideea veche:
Ele se înrudesc … doar cu Nemărginirea!
Rămâne după ele... Amintirea.

(Mariana Bendou, Onești, România)

Vinovați de iubire

În zare plutește un nimb de speranță
Iar soarele-i vesel oglindindu-se-n ea.
Iubire și soare descuie orice poartă;
Sunt chei ce așteaptă "legate "de ea...

Nu poate nici vremea nici glonțul ucide ființa
Renaște oriunde gândești mai puțin
Prin om e urcușul, prin om neputința,
Prin om vine lacrima dar și harul divin...

(Mariana Bendou, Onești, România)

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL “CĂLĂTOR PRIN STELE”, EDIȚIA A-II-A, 2015, ONEȘTI, ROMÂNIA

Începând cu anul 2011, pe 15 ianuarie, de ziua naşterii poetului Mihai Eminescu, este sărbătorită Ziua Culturii Naţionale, în urma unei legi promulgate în luna decembrie 2010. Pornind de la această idee, Asociaţia « Clubul EXPRESIA IDEII » Oneşti, a iniţiat (având ca principali parteneri Primăria Municipiului Oneşti, Biblioteca Municipală „Radu Rossetti”din Oneşti şi Muzeul Municipal Oneşti) o manifestare aniversară anuală cu pretenţii de festival cu titlul (de inspiraţie eminesciană) “*Călător prin stele*”. Creația literar-artistică este una dintre preocupările majore şi tradiționale ale Asociației Clubul “EXPRESIA IDEII” deci sărbătorirea zilei naşterii poetului Mihai Eminescu şi, mai ales, a Zilei Culturii Naţionale, nu putea trece neobservată pentru membrii ei. Mai ales că poetul Mihai Eminescu a constituit şi constituie un element de referinţă în ceea ce priveşte literatura şi cultura română, patriotismul şi spiritul tânăr. De asemenea, existenţa în municipiul Oneşti a unei statui dedicată poetului naţional, statuie binecunoscută şi apreciată în lume, ar putea fi un fericit pretext pentru continuitatea acestei manifestări omagiale. Proiectul urmărește deopotrivă cultivarea sentimentului patriotic prin raportarea la valorile locale (municipiul Oneşti), naționale și universale…Anul acesta (2015), Festivalul “Călător prin stele” a fost structurat pe trei evenimente principale: depunerea unei coroane de flori la monumentul din Onești al poetului Mihai

Eminescu, patru lansări de carte a unor tineri poeți debutanți (*Daria Lunca* și *Raluca – Teodora Hordilă* din Iaşi, *Martin Cătălin* din Comănești și *Daniel Cruștin* din Onești) și o sesiune de referate și comunicări pe te-

ma Zilei Culturii Naționale și a poetului național. Manifestarea a fost completatã cu un miniconcert de susținut de binecunoscuta interpretã de muzicã popularã bucovineanã *Rodica Ioniță Grosu* , de câțiva membri ai Asociației „Clubului EXPRESIA IDEII" precum și de tineri invitați ai acestora... Invitate speciale la acest eveniment au fost poeta , jurnalista și interpreta de muzicã ușoarã din Republica Moldova, *Diana Zlatan-Ciugureanu,* Președinte și Fondator al Asociației culturale „Pod de dor", scriitoarea *Maria Apetroaiei* (membrã a LSR) din Iași, *Rodica Rodean,* Președinte și Fondator al Asociației culturale „Universul Prieteniei" din Iași, *Dan Irimia,* directorul Editurii Karta.ro, din Onești.Oaspeții, (cãrora li s-au adãugat și alte persoane din municipiul Iași și din împrejurimi, cadre didactice, bibliotecari, elevi, poeti și scriitori) întâmpinați tradițional cu pâine și cu sare, au oferit organizatorilor cãrți, CD-uri și flori. Invitata specialã, Diana Zlatan-Ciugureanu a dãruit Primarului Municipiului Onești, Laurențiu Neghinã și profesoarei Mariana Bendou, inițiatoarea și directoarea Festivalului „Cãlãtor prin stele", 2015, câte o diplomã de onoare purtând semnãtura mi-

nistrului culturii Republicii Moldova, Monica Babiuc și a interpretat cântecul „*Douã lumi*", o compoziție proprie pe care a lansat-o cu aceastã frumoasã ocazie. Majoritatea participanților au salutat inițiativa și derularea unui asemenea festival la Onești insistând pe importanța dar și pe necesitatea continuãrii lui și în viitor...

Recunoştinţă Domnului Eminescu

(Prof.Marta Pânzaru, Şcoala Gimnazialã Sfântul Voievod Ştefan cel Mare, Onești)

La vârsta copilăriei când colindăm pe plaiurile natale nu putem să nu-l rostim pe Eminescu cel care „fiind băiet, păduri cutreieram", mai târziu, când firește ne îndrăgostim, rugăm iubita „O, rămâi, rămâi la mine. Te iubesc atât de mult" sau o chemăm în codru, la izvor tot cu versurile marelui poet ca apoi, spre finalul trecătoarei noastre existenţe, să ne punem un singur dor, în liniştea serii „Să mă lasaţi să mor , la marginea mării". Fiind profund legaţi de Domnul Eminescu nu putem să-i spunem decât RECUNOŞTINŢĂ VEŞNICĂ!

Îi mulţumim doamnei profesoare Mariana Bendou, Președinta și Fondatoarea Asociației culturale "Clubul EXPRESIA IDEII",

care ne-a oferit prilejul de a face acest lucru prin organizarea, și în acest al doilea an, la Onești, a Festivalului Internațional „Călător spre stele”, un moment emoţionant și de realã înălțare pentru suflet …

O selecție de imagini de la acest Festival:

Oaspeții sunt întâmpinați tradițional

Horã românească prietenească

Rodica Ioniță Grosu și tânăra Gianina Păduraru din Onești

Larisa Chiriac din Berzunți - Bacău

Alexandra Elena Pușcașu din Onești

Corneliu Cristea - Onești

Rodica Ioniță Grosu, Tibănești-Iași

Maria Apetroaiei, Daria Lunca

și Raluca –Teodora Hordilă

Marian Cristian Gorun (DJ Christiano)

Mariana Bendou și Dan Irimia

Rodica Rodean

Mariana Bendou și Cătălin Martin

Diana Petcu, Iași, cântă “Eminescu”

Daniel Cruștin recită din lirica proprie

Pod de dor -

Mariana Bendou și Diana Zlatan Ciugureanu

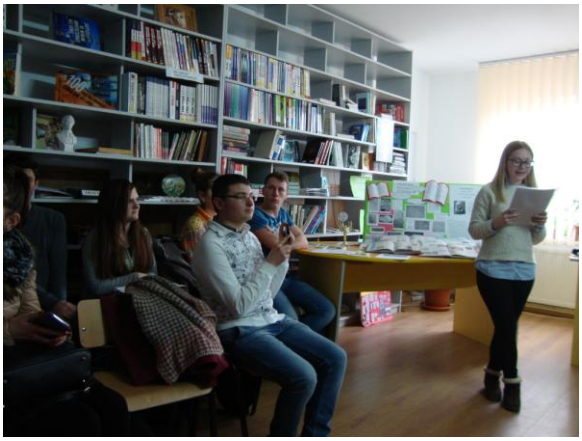
Proiectul "Cãlãtorie în lumea cuvintelor"

Pe data de 20 februarie 2015, Biblioteca "Mihai Eminescu" a Colegiului Tehnic "Gheorghe Asachi" din Onești, a găzduit activitățile proiectului "Cãlãtorie în lumea cuvintelor" care a avut drept scop prezentarea cuvântului în literatura și în spiritualitatea românească. Realizat de către amintita unitate de învățământ, în parteneriat cu Asociația "Clubul EXPRESIA IDEII", Onești, proiectul s-a desfășursat sub semnul recentei aniversări a poetului Mihai Eminescu și Zilei Culturii Naționale. Elevii liceului au realizat o interesantă expoziție de

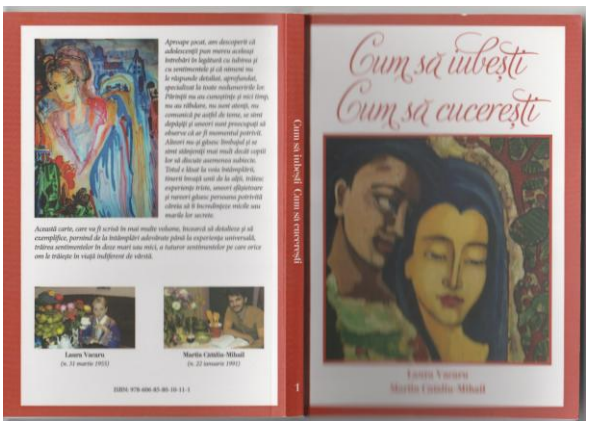

desen inspirate de poeziile lui Mihai Eminescu ce s-a dorit a fi o cãlãtorie frumos ilustratã în lumea cuvintelor. Profesoara de limba și literatura română Raluca – Cătălina – Gâdioi Călinescu, a prezentat un videoclip și o publicație personală cu titlul "Dublă perspectivă asupra cuvântului" iar poetul Daniel Cruștin, membru al Asociației culturale "Clubul EXPRESIA IDEII" a recitat din lirica personală și a vorbit despre "cuvinte și necuvinte" pe înțelesul elevilor de liceu prezenți în sală. Din partea Colegiului Tehnic "Gh. Asachi" au mai susținut alocuțiuni cadre didactice precum Gabriela Kellemen, Ion Balaban, Băncilă Ana Mirela , bibliotecara Matei Ramona și elevul Bogdan Julea(clasa a-XII-a A5). Alexandra Vintilă, elevă în clasa a-X-a C1, a recitat una din creațiile proprii.

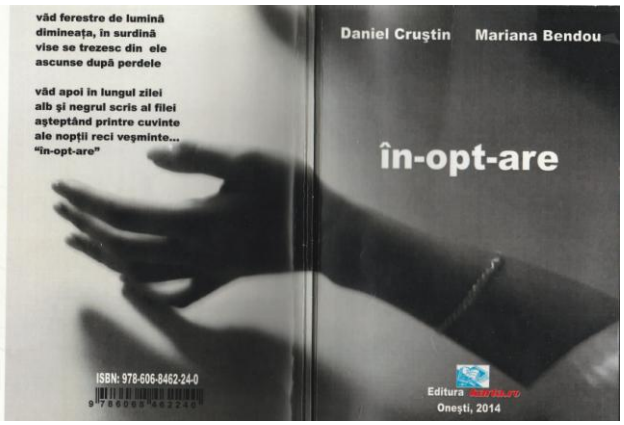

Daniel Cruștin

Alexandra Vintilă

Prof. Raluca Gâdioi , Bogdan Julea, prof. Mariana Bendou, Alexandra Elena Pușcașu, Daniel Cruștin și Rareș Onesim

Cărțile lansate la Festivalul Internațional "Călător prin stele", Ediția a-II-a, Onești, România, 2015

Nu știu cu precizie de ce, am o emoție, sentiment parcă ciudat, deschizând pentru prima dată un volum de versuri publicat de doamna Mariana Bendou și Daniel Cruștin[…] Versul- prin însuși construcția sa- nu este unul pretențios. Nu transmite imagini distorsionate de meandrele unei inutile alambicări. Autorii- în general- nu se doresc decât ceia ce sunt în realitate: truditori cu condeiul, pe un teren nespus de vast și de frumos, acela al creației literare. Mariana Bendou și Daniel Cruștin, apar în acest volum ca un cuplu de autori în înțelesul literar al cuvântului. Și, spunem aceasta deoarece ordinea publicării în volum este…niciuna; citind poemul nu știi, în primul moment, cărui autor aparține dat fiind că numele autorului lipsește și din subtitlu și, din subsolul paginii. Astfel că, după un moment asupra căruia domnește nedumerirea, cititorul aleargă la penultimele pagini ale volumului pentru a afla numele autorului. Un stil, știu eu, mai puțin întâlnit dar cu…farmecul rarității sale. Autorii își dau un fel de „îmbrățișare" poetică. Rămâne dar, ca lectorul în sine să decidă asupra modului acestei prezentări... (Gheorghe Luchian, Dej, România, despre volumul "*în-opt-are*")